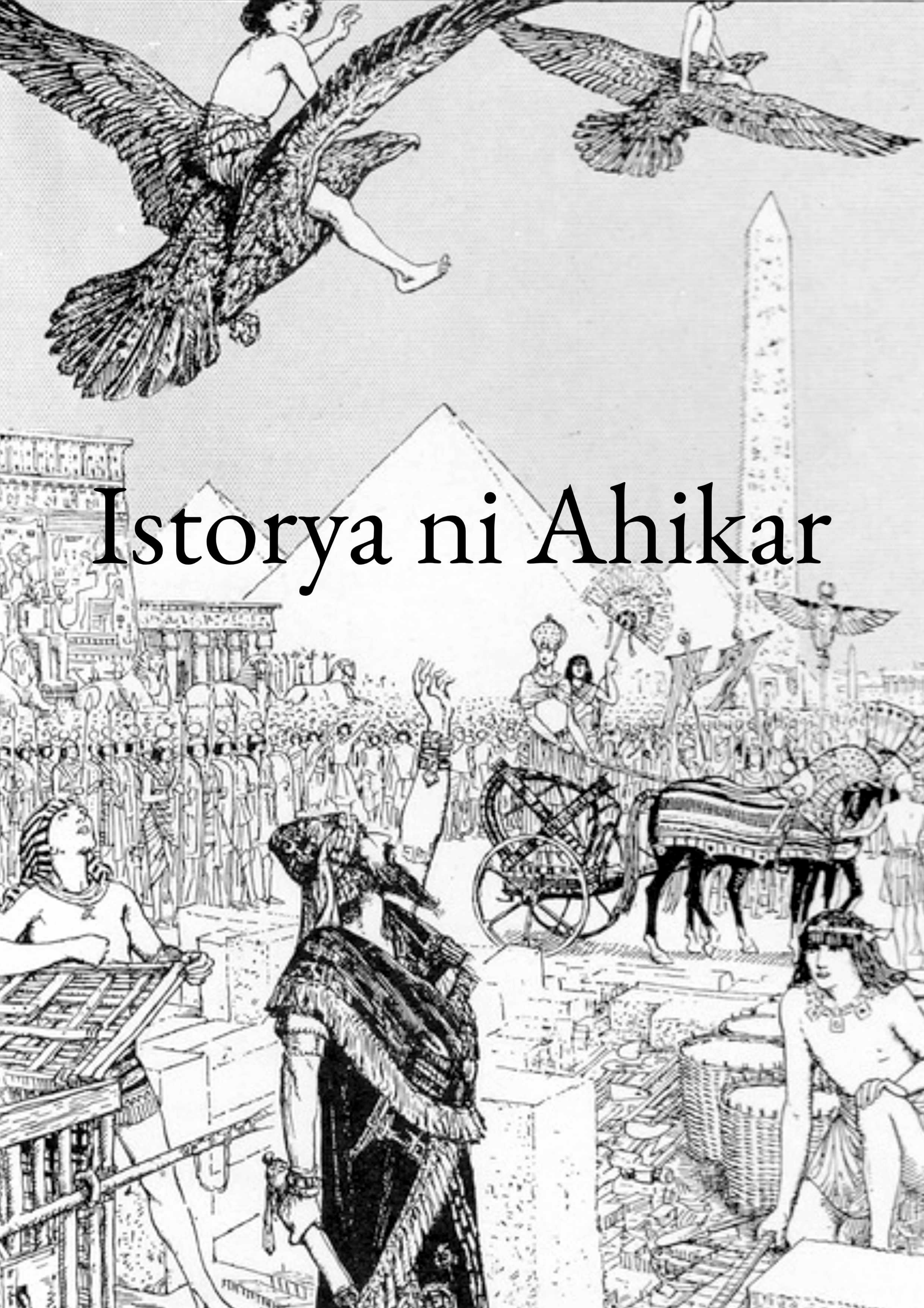
Istorya ni Ahikar

INTRODUKSIYON

Igwa kita sa An Istorya ni Ahikar an saro sa pinakasuanoy na mga pinagkukuanan nin kaisipan asin kadunungan nin tawo. An impluwensya kaini masususog sa paagi kan mga osipon nin kadakol na tawo, kaiba an Koran, asin an Lumang asin Bagong Tipan.

Sarong mosaiko na nakua sa Treves, Alemania, na ilinaladawan sa tahaw kan mga madonong na tawo sa kinaban an karakter ni Ahikar. Uya an saiyang makolor na osipon.

An petsa kan istoryang ini nagin tema nin buhay na pag-orolay. Sa katapustapusi ibinugtak ini kan mga iskolar kan Enot na Siglo kan sinda napatunayan na sala kan orihinal na istorya na naglataw sa sarong Aramaiko na papiro kan 500 B. C. sa tahaw kan mga kagabaan kan Elephantine.

An istorya malinaw na fiction asin bakong kasaysayan. Sa katunayan an parabasa puwedeng makamidbid kaini sa mga dagdag na pahina kan The Arabian Nights. Ini mahusay an pagkasurat, asin an naratibo na pano nin aksyon, intriga, asin mahiwas na pagdulag nagkakapot kan atensyon sa huri. An katalingkasan nin imahinasyon iyo an pinakamahalagang rogaring kan parasurat.

An pagsurat nababanga an sadiri sa apat na yugto: (1) An Pagsaysay; (2) An Pagtotokdo (sarong pambihirang serye nin Talinhaga); (3) An Pagbaklay pasiring sa Ehipto; (4) An mga Pagkakaagid o Parabola (na kun saen tinatapos ni Ahikar an edukasyon kan saiyang nagsalang pamangkin).

KAPITULO 1

Si Ahikar, Dakulang Bisir nin Asiria, igwa nin 60 agom alagad nakatalagang mayo nin aking lalaki. Kaya inampon niya an saiyang pamangkin. Pinapano niya siya nin kadunungan asin kaaraman na orog pa sa tinapay asin tubig.

1 An istorya ni Haiqâr na Madonong, Vizier ni Senakerib na Hade, asin ni Nadan, aking lalaki kan tugang na babae ni Haiqâr na Madonong.

2 Igwa nin sarong Vizier kan panahon ni Hadeng Senakerib, na aking lalaki ni Sarhadum, Hade nin Asiria asin nin Nineve, sarong madonong na lalaki na an ngaran Haiqâr, asin siya an Vizier ni Hadeng Senakerib.

3 Siya igwa nin maray, mayaman asin kadakol na mga rogaring, asin siya mahusay, madunong, sarong pilosopo, sa kaaraman, sa opinyon asin sa gobyerno, asin siya nag-agom nin anom na polong babae, asin nagtugdok nin sarong kastilyo para sa lambang saro sainda.

4 Alagad sa gabos na ini dai siya nagkaigwa nin aki sa kiisay man. kan mga babaeng ini, na pwedeng magin saiyang tagapagmana.

5 Asin siya nagmundo nin labi-labi huli kaini, asin sarong aldaw tinipon niya an mga astrologo asin an mga may inadalan na mga tawo asin an mga salamangkero asin ipinaliwanag sa sainda an saiyang kamugtakan asin an bagay kan saiyang pagkabaog.

6 Asin sinda nagsabi saiya, 'Lakaw, mag-atang sa mga dios asin makiulay sa sainda na tibaad tawan ka ninda nin sarong aking lalaki.'

7 Asin siya naggibo siring sa saindang pinagsabi saiya asin nagdolot nin mga sakripisyo sa mga dios-dios, asin nakimaherak sainda asin nakimaherak sainda na may kahagadan, asin pakimaherak.

8 Alagad dai sinda nagsimbag saiya maski sarong tataramon. Asin sia naghale na mamondo asin nagmomondo, na naghale na may kulog sa saiyang puso.

9 Asin nagbalik siya, asin nakimaherak sa Kaharohalangkaweng Dios, asin nagtubod, na nakikimaherak sa Saiya na may naglalaad na puso, na nagsasabi, O Kahorohalangkaweng Dios, O Kaglalang kan Kalangitan asin kan daga, O Kaglalang kan gabos na linalang na bagay!

10 Ako nakikimaherak Saimo na tawan mo ako nin sarong aking lalaki, na tanganing ako maparanga sa saiya na tanganing siya magin presente sa sakuyang pagkagadan, na tanganing siya puwedeng magpiyong kan sakuyang mga mata, asin tanganing siya makakalubong sako.'

11 Dangan may sarong tingog na nagsabi saiya, ‘Huli ta nagsarig ka enot sa gabos sa mga imahen asin nagdodolot nin mga sakripisyo sa sainda, huli kaini dai ka magkakaigwa nin aki sa bilog mong buhay.

12 Alagad kuanon mo si Nadan na aking lalaki kan saimong tugang na babae, asin gibohon mo siyang saimong aki asin tukduan mo siya kan saimong pag-adal asin kan saimong marahay na pag-ataman, asin sa saimong kagadanan ilulubong ka niya.'

13 Dangan kinua niya si Nadan na aking lalaki kan saiyang tugang na babae, na sarong omboy pa sana. Asin itinao niya siya sa walong basang paraataman, tanganing pasusohon asin padakulaon siya.

14 Asin pinadakula ninda siya na may masiram na pagkakan asin magayon na pagsasanay asin gubing na seda, patin purpura saka pula. Asin siya nagtutukaw sa mga sopa na gibo sa seda.

15 Asin kan magdakula na si Nadan asin naglakaw, na nag-iitaas siring sa halangkaw na kahoy na sedro, tinukduan niya siya nin marahay na ugale asin pagsurat asin siyensya saka pilosopiya.

16 Asin pagkatapos nin kadakul na mga aldaw si Hadeng Senakerib naghiling ki Haiqâr asin nahiling na siya gurang nang gayo, asin orog pa siya nagsabi saiya.

17 'O sakuyang onradong katood, an mahusay, an mapagtitiwalaan, an madonong, an gobernador, an sakuyang sekretaryo, an sakuyang visir, an sakuyang Chancellor asin direktor; totoo ika nagin gurang nang gayo asin tinimbang nin mga taon; asin an saimong paghale sa kinaban na ini kaipuhan na harani na.

18 Sabihon mo sako kun siisay an magkakaigwa nin lugar sa sakuyang paglilingkod pagkatapos mo.' Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'O kagurangnan ko, mabuhay logod an saimong payo sagkod pa man! Yaon si Nadan na aki kan sakong tugang na babae, ginibo ko siyang aki ko.

19 Asin pinadakula ko siya asin tinukduan siya kan sakuyang kadunungan asin kaaraman.'
20 Asin an hade nagsabi saiya, 'O Haiqâr! darahon mo siya sa sakuyang atubangan, tanganing mahiling ko siya, asin kun mahiling ko siyang angay, ibugtak mo siya sa saimong lugar; asin ika magduman sa saimong dalan, tanganing magpahingalo asin mamuhay sa natatada pang parte kan saimong buhay sa mahamis na kapahingaloan.'
21 Dangan nagduman si Haiqâr asin iprinesentar si Nadan na aking lalaki kan saiyang tugang na babae. Asin siya nagtao nin pag-omaw asin nagmawot saiya nin kapangyarihan asin onra.
22 Asin siya naghiling saiya asin naghanga saiya asin nag-ogma saiya asin nagsabi ki Haiqâr: 'Ini daw an saimong aki, O Haiqâr? Ipinapamibi ko na ingatan siya nin Dios. Asin siring na ika naglingkod sako asin sa sakuyang ama na si Sarhadum siring man lugod na an saimong aking lalaki maglingkod sako asin otobon an sakuyang mga gibohon, an sakuyang mga pangangaipo, asin an sakuyang negosyo, tanganing ako makapagtao nin onra saiya asin magin makapangyarihan siya para saimo.'
23 Asin si Haiqâr nagduko sa hade asin nagsabi saiya, 'Mabuhay logod an saimong payo, O kagurangnan kong hade, sagkod pa man! Hinahagad ko saimo na ika magin matinios sa sakuyang aking lalaki na si Nadan asin patawadon an saiyang mga sala tanganing siya makapaglingkod saimo siring sa maninigo.'
24 Dangan nanumpa an hade saiya na gigibohon niya siyang pinakadakula sa saiyang mga paborito, asin pinakamakapangyarihan sa saiyang mga katood, asin na siya dapat na makakaibanan niya sa gabos na onra asin paggalang. Asin hinadukan niya an saiyang mga kamot asin nagpaaram saiya.
25 Asin kinua niya si Nadan. an aking lalaki kan saiyang tugang na babae kaiba niya asin pinatukaw siya sa sarong sala asin nagpoon na nagtukdo saiya banggi asin aldaw sagkod na siya napano nin kadunungan asin kaaraman na orog pa sa tinapay asin tubig.

KAPITULO 2

Sarong "Almanak ni Pobreng Richard" kan suanoy na mga aldaw. Mga inmortal na pagboot kan gawe-gawe nin tawo manungod sa kuwarta, mga babae, gubing, negosyo, mga amigo. An nangorognang interesanteng mga talinhaga manonompongan sa Bersikulo 12, 17, 23, 37, 45, 47. Ikomparar an Bersikulo 63 sa nagkapira sa sinismo ngonyan.
1 Sa siring na paagi tinokdoan nia sia, na an sabi: ‘O aki ko! dangoga an sakong pagtaram asin sunudon an sakong hatol asin girumdoma an sakong sinasabi.
2 O aki ko! kun ika makadangog nin sarong tataramon, tuguti na magadan ini sa saimong puso, asin dai mo ini ihayag sa iba, ta tibaad ini magin sarong buhay na baga asin masulo an saimong dila asin magcausa nin kulog sa saimong hawak, asin ika magkamit nin katuyawan, asin mapapasopog sa atubangan nin Dios asin lalaki.
3 O aki ko! kun ika nakadangog nin sarong bareta, dai mo iyan ipalakop; asin kun may nahiling ka, dai mo iyan pagsabihan.
4 O aki ko! gibohon na madali an saimong pagkataram sa paradangog, asin dai ka maghidali sa pagsimbag.
5 O aki ko! kun may nadangog ka, dai mo iyan itago.
6 O aki ko! dai mo paghubadan an sarong natatakan na buko, ni hubadan iyan, asin dai mo pagselyohan an nahubad na buko.
7 O aki ko! dai kamo magmawot nin panluwas na kagayunan, huli ta ini nagluluya asin minaagi, alagad an sarong kagalang-galang na paggirumdom nagdadanay sagkod pa man.
8 O aki ko! dai ka pagtugutan na dayaon ka kan sarong lolong na babae sa saiyang pagtaram, ta tibaad ika magadan sa pinakamasakit na kagadanan, asin siya an mag-ipit saimo sa hikot sagkod na ika masiod.
9 O aki ko! dai mo pagmawoton an sarong babae na may higdaan na may gubing asin may mga lana, na makauuyam asin lolong sa saiyang kalag. Herak man saimo kun itao mo saiya an ano man na sadiri mo, o ipagkatiwala mo saiya an yaon sa saimong kamot asin siya mag-akit saimo sa kasalan, asin an Dios maanggot saimo.
10 O aki ko! dai ka magin arog kan kahoy na almendras, huli ta ini nagbubunga nin mga dahon sa atubangan kan gabos na kahoy, asin makakakan na bunga pagkatapos ninda gabos, kundi magin arog kan kahoy na mulberry, na nagbubunga nin kakanon na bunga sa atubangan kan gabos na kahoy, asin nagwawalat pagkatapos ninda gabos.
11 O aki ko! iduko an saimong payo pababa, asin palumoyon an saimong boses, asin magin magalang, asin maglakaw sa tultol na dalan, asin dae magin lolong. Asin dai mo pag-itaas an saimong boses kun ika nagngingisi nin huli ta kun ini sa paagi nin sarong makusog na boses na an sarong harong itinogdok, an asno magtutugdok nin kadakol na mga harong aroaldaw; asin kun huli sa kusog na an arado napadalagan, an arado dai nanggad mahahale sa irarom kan mga abaga kan mga kamelyo.
12 O m aki! an paghale nin mga gapo kaiba an madonong na tawo orog karahay ki sa pag-inom nin arak kaiba an tawong mamondo.
13 O aki ko! ibubo mo an saimong arak sa mga lolobngan nin mga matanos, asin dai ka mag-inom kaiba an mga ignorante, mapag-olog-olog na mga tawo.
14 O aki ko! magdanay ka sa madonong na mga tawo na natatakot sa Dios asin magin arog ninda, asin dai ka magrani sa mga ignorante, ta tibaad ika magin arog niya asin makanuod kan saiyang mga dalan.
15 O aki ko! kun ika igwa na nin sarong kairiba o sarong katood, probaran mo siya, asin pagkatapos gibohon mo siyang sarong kairiba asin sarong katood; asin dai mo siya pag-omawon na mayong pagbalo; asin dai mo pagraoton an saimong pagtaram sa sarong tawong kulang nin kadonongan.
16 O aki ko! mantang an sarong sapatos nagdadanay sa saimong bitis, maglakaw kaiba kaini sa mga tunok, asin gumibo nin tinampo para sa saimong aking lalaki, asin

para sa saimong harong asin sa saimong mga aki, asin gibohon na mahigot an saimong barko bago siya magduman sa dagat asin sa mga alon kaini asin maglubog asin dai niya kaya naligtas.
17 O aki ko! kun an mayaman magkakan nin halas, sinda nagsasabi,--"Iyan huli sa saiyang kadonongan," asin kun an sarong dukha nagkakakan kaiyan, an mga tawo nagsasabi, "Hale sa saiyang gutom."
18 O aki ko! makontento siya kan saimong tinapay sa aroaldaw asin kan saimong mga rogaring, asin dai magmawot kan iba.
19 O aki ko! dai ka magin kapwa kan lolong, asin dai ka magkakan kaiba niya, asin dai ka mag-ogma sa mga kapahamakan kan saimong mga kataed. Kun sala an saimong kaiwal, pahilingan mo siya nin kabootan.
20 O aki ko! an sarong tawo na natatakot sa Dios matakot ka saiya asin tawan mo siya nin onra.
21 O aki ko! an tawong daing kamanungdanan nahuhulog asin nasisingkog, asin an madonong, maski nasingkog, dai siya natatanyog, asin maski natumba, marikas siyang minabangon, asin kun siya may helang, kaya niyang asikasohon an saiyang buhay. Alagad kun para sa ignorante, lolong na tawo, para sa saiyang helang mayo nin bulong.
22 O aki ko! kun an sarong tawo magdulok saimo na mas hababa sa saimong sadire, mag-abante ka tanganing sabaton siya, asin magdanay na nakatindog, asin kun siya dae makakabalos saimo, an saiyang Kagurangnan iyo an mabalos saimo para saiya.
23 O aki ko! dai mo pag-iingatan na bugbogon an saimong aking lalaki, huli ta an pag-alog kan saimong aking lalaki siring sa abono sa hardin, asin siring sa pagbugkos kan ngoso nin sarong pitaka, asin siring sa paggapos nin mga hayop, asin siring sa pag-ipit kan pinto.
24 O aki ko! pugolan mo an saimong akeng lalake sa kadaendatahan, asin tukduan mo siya nin mga gawi bago siya magrebelde laban saimo asin darahon ka sa pag-ulog-ulog sa pag-iriba kan mga katawohan asin ibitay mo an saimong payo sa mga tinampo asin mga katiriponan asin ika mapadusahan para sa karatan kan saiyang mga maraot na gibo.
25 O aki ko! magkua ka nin sarong mataba na baka na may prepucio, asin sarong asno na dakula an mga kuko, asin dai ka magkua nin baka na may darakulang sungay, ni makipag-amigo sa sarong madaya, ni magkua nin sarong maringis na oripon, o sarong parahabon na oripon na babae, para sa gabos na saimong ginigibo sa sainda sinda mararaot.
26 O aki ko! dai ka pagsumpaon kan saimong mga magurang, asin an Kagurangnan maoogma sa sainda; huli ta isinabi na, "An minaduhagi sa saiyang ama o sa saiyang ina, magadan siya sa kagadanan (an boot kong sabihon iyo an kagadanan nin kasalan); asin an minagalang sa saiyang mga magurang mapalawig an saiyang mga aldaw asin an saiyang buhay asin mahihiling an gabos na marahay." "
27 O aki ko! dae ka maglakaw sa tinampo na mayong mga armas, nin huli ta ika dae nakakaaram kun nuarin an kaiwal puwedeng makasabat saimo, tanganing ika puwedeng magin andam para saiya.
28 O aki ko! dae magin siring sa huba, mayong dahon na kahoy na dae nagtatalubo, kundi magin siring sa sarong kahoy na natatahoban kan saiyang mga dahon asin mga sanga; huli ta an lalaking mayo nin agom o mga aki nasusupog sa kinaban asin naoongis sa sainda, siring sa kahoy na daing dahon asin daing bunga.
29 O aki ko! magin siring sa mabungang kahoy sa gilid kan tinampo, na an bunga kaini kinakakan kan gabos na nag-aaragi, asin an mga hayop sa disyerto nagpapahingalo sa irarom kan lindong kaini asin nagkakakan kan mga dahon kaini.
30 O aki ko! an lambang karnero na naglalagaw sa saiyang agihan asin an saiyang mga kairiba nagigin kakanon kan lobo.
31 O aki ko! dai ka magsabi, "An sakuyang kagurangnan sarong lolong asin ako madonong," asin dai mo isaysay an pagtaram nin ignoransia asin kamangmangan, ta tibaad ika pag-olog-ologon nia.
32 O aki ko! dai ka magin saro sa mga sorogoon na sinasabihan kan saindang mga kagurangnan, "Rumayo ka sa samo," kundi magin saro ka sa mga sinasabihan ninda, "Rumani ka asin dumolok ka sa samo."
33 O aki ko! dae mo paghapluson an saimong oripon sa atubangan kan saiyang kairiba, nin huli ta ika dae nakakaaram kun arin sa sainda an magigin pinakahalaga sa saimo sa katapusan.
34 O aki ko! dai ka matakot sa saimong Kagurangnan na naglalang saimo, ta tibaad Siya magsilensyo saimo.
35 O aki ko! gibohon na magayon an saimong pagtaram asin pahamis an saimong dila; asin dae mo pagtugotan an saimong kairiba na magtimaktimak kan saimong bitis, ta tibaad siya magtimaktimak sa ibang panahon sa saimong daghan.
36 O aki ko! kun hahampakon mo an sarong madonong na tawo nin sarong tataramon nin kadonongan, iyan mag-uurong sa saiyang daghan na garo sarong mahiwas na pagmate nin kasusupgan; alagad kun ika mag-alog sa ignorante nin sarong sugkod dai siya makakasabot o makakadangog.
37 O aki ko! kun magpadara ka nin sarong madonong na tawo para sa saimong mga pangangaipo, dai mo siya tawan nin dakul na pagboot, huli ta gigibohon niya an saimong trabaho siring sa saimong kamawotan: asin kun magpadara ka nin sarong lolong, dai mo siya pagbotan, kundi magduman ka asin gibohon mo an saimong trabaho, huli ta kun ika pagbotan mo siya, dai niya gigibohon an saimong minamawot. Kun sinda magpadara saimo sa trabaho, magdali na otobon iyan nin marikas.
38 O aki ko! dae ka maggibo nin sarong kaiwal nin sarong tawo na mas makusog pa saimo, nin huli ta saiyang kukuanon an saimong sukol, asin an saiyang pagbalos saimo.
39 O aki ko! bistahon mo an saimong aking lalaki, asin an saimong sorogoon, bago mo itao sa sainda an saimong mga rogaring, ta tibaad mawara sinda; nin huli ta siya na may bilog na kamot pinag-aapod na madunong, maski ngani siya lolong asin ignorante, asin

siya na may kamot na mayong laog inaapod na dukha, ignorante, maski siya an prinsipe nin mga madonong.
40 O aki ko! Nagkakan ako nin sarong colocynth, asin naghalon nin mga aloe, asin mayo akong nakuang mas mapait pa sa kadukhaan asin kakulangan.
41 O aki ko! tukduan mo an saimong aking lalaki nin pagtitipid asin pagkagutom, tanganing siya magin marahay sa pamamahala kan saiyang harong.
42 O aki ko! dai mo pagtukduan an ignorante kan tataramon kan mga madonong, huli ta magigin magabat iyan saiya.
43 O aki ko! dai mo ipahiling an saimong kamugtakan sa saimong katood, ta tibaad ika pag-olog-ologon nia.
44 O aki ko! an pagkabuta kan puso mas masakit pa sa pagkabuta kan mga mata, nin huli ta an pagkabuta kan mga mata puwedeng giyahan nin dikit-dikit, alagad an pagkabuta kan puso dae nagigiyahan, asin ini minahale sa tultol na dalan, asin minaduman sa biribid dalan.
45 O aki ko! an pagkasingkog nin sarong tawo paagi sa saiyang bitis mas marahay ki sa pagkasingkog nin sarong n paagi sa saiyang dila.
46 O aki ko! an katood na harani mas marahay ki sa mas marahay na tugang na nasa harayo.
47 O aki ko! an kagayunan nagluluya alagad an pag-adal nagdadanay, asin an kinaban nagluluya asin nagigin daing kamanungdanan, alagad an marahay na ngaran dai nagigin daing kamanungdanan ni naluluya.
48 O aki ko! an tawo na mayong kapahingaloan, an saiyang kagadanan mas marahay ki sa saiyang buhay; asin an tanog nin pagtangis orog karahay ki sa tanog nin pag-awit; huli ta an kamondoan asin an pagtangis, kun an pagkatakot sa Dios yaon sa sainda, mas marahay ki sa tanog nin pag-awit asin pag-ogma.
49 O aki ko! an tabay nin palaka sa saimong kamot orog karahay ki sa sarong gansa sa kaldero kan saimong kataed; asin an sarong karnero na harani saimo orog karahay ki sa sarong baka na nasa harayo; asin an sarong dignos sa saimong kamot orog karahay ki sa sangribong dignos na naglalayog; asin an kapobrehan na nagtitiripon mas marahay pa sa pagwarak nin kadakol na probisyon; asin an sarong buhay na sora mas marahay pa sa sarong gadan na leon; asin an sarong libra nin lana mas marahay kisa sarong libra nin kayamanan, boot kong sabihon nin bulawan asin plata; nin huli ta an bulawan asin an plata natatago asin natatahoban sa daga, asin dai nahihiling; alagad an lana nagdadanay sa mga merkado asin iyan naheheling, asin iyan sarong kagayonan kan nagsusulot kaiyan.
50 O aki ko! mas marahay an sadit na kayamanan kisa sa nagkawararak na kayamanan.
51 O aki ko! mas marahay an buhay na ayam ki sa gadan na pobre.
52 O aki ko! mas marahay an sarong dukha na naggigibo nin tama ki sa sarong mayaman na gadan sa mga kasalan.
53 O aki ko! magdanay nin sarong tataramon sa saimong puso, asin ini magigin dakula sa saimo, asin mag-ingat na ika magbubuyagyag kan sikreto kan saimong amigo.
54 O aki ko! dai mo pagtugotan na an sarong tataramon magluwas sa saimong ngoso sagkod na ika dai pa makapag-isip sa saimong puso. Asin dai ka magtindog sa pag-oltanan nin mga tawong nag-iiriwal, nin huli ta gikan sa sarong maraot na tataramon minagikan an iriwal, asin gikan sa sarong iriwal minagikan an gera, asin gikan sa gera minagikan an pakikipaglaban, asin ika mapipiritan na magpatotoo; kundi magdalagan ka diyan asin magpahingalo ka.
55 O aki ko! dae ka magtumang sa sarong tawo na mas makusog pa saimo, kundi magkua ka nin sarong matinios na espiritu, asin pakatagal asin matanos na gawe-gawe, nin huli ta mayo nang mas marahay pa kaiyan.
56 O aki ko! dai mo ikaongis an saimong enot na katood, huli ta an ikaduwa tibaad dai magdanay.
57 O aki ko! bisitahon an dukha sa saiyang kasakitan, asin magtaram manongod saiya sa atubangan kan Sultan, asin gibohon an saimong kahigosan na iligtas siya gikan sa nguso kan leon.
58 O aki ko! dai ka mag-ogma sa pagkagadan kan saimong kaiwal, nin huli ta pagkatapos nin kadikit na panahon ika magigin saiyang kapwa, asin siya na nagtutuya-tuya saimo saimong igalang asin tawan nin onra asin magin enot na kaiba niya sa pagbati.
59 O aki ko! kun an tubig mag-ontok sa langit, asin an sarong itom na uwak magin maputi, asin an mira magin mahamis siring sa tangguli, dangan an mga ignorante asin mga lolong tibaad makasabot asin magin madonong.
60 O aki ko! kun ika nagmamawot na magin madonong, pogolan an saimong dila sa pagputik, asin an saimong kamot sa paghabon, asin an saimong mga mata sa paghiling nin maraot; dangan ika aapodon na madonong.
61 O aki ko! hampakon ka nin sugkod kan madonong, alagad dai ka paglahidan nin mahamis na lana kan lolong. Magin mapakumbaba sa saimong pagkahoben asin tatawan ka nin onra sa saimong pagkagurang.
62 O aki ko! dai mo paglabanan an sarong tawo sa mga aldaw kan saiyang kapangyarihan, ni an sarong salog sa mga aldaw kan saiyang pagbaha.
63 O aki ko! dai ka maghidali sa kasal nin sarong agom na babae, huli ta kun marahay an mangyayari, masabi siya, ‘Kagurangnan ko, tawan mo ako nin probisyon’; asin kun ini magin maraot, itatao niya saiya kun siisay an dahelan kaini.
64 O aki ko! an siisay man na elegante sa saiyang gubing, pareho man siya sa saiyang pagtaram; asin an may maraot na itsura sa saiyang gubing, siya man iyo man an saiyang pagtaram.
65 O aki ko! kun ika nakagibo nin sarong paghabon, ipaaram ini sa Sultan, asin tawan mo siya nin parte kaini, tanganing ika makaligtas saiya, nin huli ta kun bako, ika magtitios nin kapaitan.
66 O aki ko! makipag-amigo sa tawong an kamot basog asin basog, asin dai ka mag-amigo sa tawong an kamot sarado asin nagugutom.
67 Igwa nin apat na mga bagay na kun saen an hade ni an saiyang hukbo dae puwedeng magin segurado: pan-aapi kan visir, asin maraot na gobyerno, asin pagkabiribid kan kagustuhan, asin tiraniya sa sakop; asin apat na bagay na dai maitatago: an madonong, asin an lolong, asin an mayaman, asin an dukha.'

KAPITULO 3

Si Ahikar nagretiro sa aktibong partisipasyon sa mga gibo-gibo kan estado. Itinao nia an saiyang mga rogaring sa saiyang traydor na pamangkin. Uya an makangangalas na istorya kun pano an sarong daing utang na boot na parapakaraot nagigin parapalsipika. An sarong listo na pakana tanganing masalod si Ahikar nagbunga kan saiyang pagkakondenar sa kagadanan. Minalataw na an katapusan kan Ahikar.

1 Siring an sinabi ni Haiqâr, asin kan saiyang matapos ining mga pagboot asin mga talinhaga ki Nadan, an akeng lalake kan saiyang tugang na babae, siya nag-imahinar na saiyang ipagdadanay an gabos, asin siya dae nakakaaram na imbes na siya nagpapahiling saiya nin kapagalan asin pag-ulog-ulog asin pag-ulog-ulog.

2 Pagkatapos kaiyan si Haiqâr nagtukaw pa man giraray sa saiyang harong asin itinao ki Nadan an gabos niyang mga rogaring, asin an mga uripon, asin an mga surugoon na babae, asin an mga kabayo, asin an mga baka, asin an gabos na iba pa na saiyang pagsasadiri asin nakua; asin an kapangyarihan nin pagboot asin pagbabawal nagdanay sa kamot ni Nadan.

3 Asin si Haiqâr nagtutukaw na matoninong sa saiyang harong, asin sa panapanahon si Haiqâr nagduduman asin nagtao nin paggalang sa hade, asin nagpuli sa harong.

4 Ngonian kan mahiling ni Nadan na an kapangyarihan nin pagboot asin pagbabawal yaon sa saiyang sadiring kamot, hinamak niya an posisyon ni Haiqâr asin pigtuya-tuya siya, asin nagpoon na binabasol siya sa kada panahon na siya magpahiling, na nagsasabi, 'An sakuyang tiyo na si Haiqâr yaon sa saiyang dotage, asin mayo siyang aram ngunyan.'

5 Asin siya nagpoon na maghampak nin mga uripon asin mga surugoon na babae, asin magpabakal nin mga kabayo asin mga kamelyo asin magin paragastos sa gabos na pagsasadiri kan saiyang tiyo na si Haiqâr.

6 Asin kan mahiling ni Haiqâr na siya mayong pagkaherak sa saiyang mga surugoon ni sa saiyang kairiba sa harong, siya nagbuhat asin pinaghabol siya gikan sa saiyang harong, asin nagpadara na magpaaram sa hade na saiyang pinagwarak an saiyang mga pagsadiri asin an saiyang probisyon.

7 Asin an hade nagtindog asin inapod si Nadan asin sinabihan siya: 'Mantang si Haiqâr nagdadanay na marahay an salud, mayo nin siisay man na mamamahala sa saiyang mga rogaring, ni sa saiyang harong, ni sa saiyang mga pagsadiri.'

8 Asin an kamot ni Nadan pinaghale gikan sa saiyang tiyo na si Haiqâr asin gikan sa gabos niyang mga rogaring, asin sa tahaw kaini dae siya naglaog ni nagluwas, ni siya nagkumusta saiya.

9 Dangan si Haiqâr nagsolsol saiya kan saiyang kapagalan kaiba si Nadan na akeng lalake kan saiyang tugang na babae, asin siya padagos na nagmumundo nin labi-labi.

10 Asin si Nadan igwa nin nguhod na tugang na lalake na an pangaran Benuzârdân, kaya kinua siya ni Haiqâr sa saiyang sadire bilang lugar ni Nadan, asin pinadakula asin pinagonra siya na may pinakahalangkaw na onra. Itinao niya saiya an gabos niyang rogaring, asin ginibo siyang gobernador kan saiyang palasyo.

11 Ngonian kan mahiling ni Nadan an nangyari siya nadakop nin pag-imon asin pag-imon, asin siya nagpoon na magreklamo sa lambang saro na naghahapot saiya, asin pag-olog-ologon an saiyang, tiyo na si Haiqâr, na nagsasabi: 'An sakuyang tiyo pinalayas ako paluwas sa saiyang harong, asin igwa mas gusto an sakong tugang kisa sako, alagad kun an Kaharohalangkaweng Dios magtao sa sako nin kapangyarihan, dadarahon ko sa saiya an disgrasya na gadanon.'

12 Asin si Nadan padagos na naghurop-hurop kun ano an puwede niyang gibohon na singkogan. Pakalihis nin pirang panahon, naisip ni Nadan an gabos na bagay asin nagsurat siya ki Akis, na aking lalaki ni Sah na Madonong, na hade nin Persia.

13 'Katoninongan asin salud asin kapangyarihan asin onra hale ki Senakerib na hade nin Asiria asin nin Nineve, asin hale sa saiyang visir asin sa saiyang sekretaryo na si Haiqâr sa saimo, O dakulang hade! Magkaigwa nin sinsilyo sa pag-ultanan mo asin sako.

14 Asin kun an surat na ini makaabot saimo, kun ika magtindog asin magduman nin marikas sa kapatagan nin Nisrîn, asin sa Asiria, asin Ninive, itatao ko saimo an kahadean na mayong giyera asin mayong pakikilaban.'

15 Asin siya nagsurat man nin saro pang surat sa pangaran ni Haiqâr para ki Faraon na hade nin Ehipto. 'Magkaigwa logod nin katoninongan sa pag-oltanan niato, O makosog na hade!

16 Kun sa panahon na an surat na ini makaabot saimo, ika matindog asin maduman sa Asiria asin Nineve sa kapatagan nin Nisrîn, itatao ko saimo an kahadean na mayong gera asin mayong pakikipaglaban.'

17 Asin an kasuratan ni Nadan siring sa kasuratan kan saiyang tiyo na si Haiqâr.

18 Dangan saiyang tiniklop an duwang surat, asin tinatakan sinda kan selyo kan saiyang tiyo na si Haiqâr; sinda dawa siring yaon sa palasyo kan hade.

19 Dangan nagduman siya asin nagsurat man nin sarong surat hale sa hade pasiring sa saiyang tiyo na si Haiqâr: 'Katoninongan asin salud an sakong Vizier, an sakong Sekretaryo, an sakong Chancellor, si Haiqâr.

20 O Haiqâr, kunsoarin na an surat na ini makaabot saimo, tiriponon an gabos na mga soldados na kaiba mo, asin tuguti na sinda magin perpekto sa gubing asin bilang, asin darahon sinda sa sakuya sa ika-limang aldaw sa kapatagan nin Nisrîn.

21 Asin kun ika mahiling mo ako duman na nagdadangadang pasiring saimo, maghidali asin pahiroon an hukbo laban sakuya na siring sa sarong kaiwal na makikipaglaban sakuya, nin huli ta kaiba ko an mga embahador ni Faraon na hade nin Ehipto, tanganing mahiling ninda an kusog kan satuyang hukbo asin tibaad matakot kita, huli ta sinda an satong mga kaiwal asin sinda naoongis sato.'

22 Dangan tinatakan niya an surat dangan ipinadara ki Haiqâr sa paagi kan saro sa mga sorogoon kan hade. Asin kinua niya an saro pang surat na saiyang isinurat asin ibinuklad ini sa atubangan kan hade asin binasa ini saiya asin ipinahiling saiya an selyo.

23 Asin kan madangog kan hade kun ano an yaon sa laog kan surat siya nariribaraw nin sarong dakulang karibarawan asin naanggot nin sarong dakulaon asin maringis na kaanggotan, asin nagsabi, 'Ah, ipinahiling ko na an sakuyang kadunungan! ano an ginibo ko ki Haiqâr na isinurat niya an mga surat na ini sa sakuyang mga kaiwal? Ini daw an sakong balos hale sa saiya para sa sakong mga pakinabang sa saiya?'
24 Sinabihan siya ni Nadan, 'Dai ka magmondo, Mahal na Hade! ni maanggot, alagad magduman kita sa kapatagan nin Nisrîn asin hilingon kun an osipon totoo o bako.'
25 Dangan si Nadan nagbuhat sa ikalimang aldaw asin dinara an hade asin an mga suldados asin an visir, asin sinda nagduman sa disyerto pasiring sa kapatagan nin Nisrîn. Asin an hade nagheling, asin uya! Si Haiqâr asin an hukbo nakabugtak sa array.
26 Asin kan mahiling ni Haiqâr na yaon duman an hade, nagdulok siya asin nagsenyas sa hukbo na maghiro na garo sa gera asin makipaglaban na naka-array laban sa hade siring sa nakua sa surat, dai niya aram kun anong labot an kinalot ni Nadan siya.
27 Asin kan mahiling kan hade an akto ni Haiqâr siya nadakop nin kahaditan asin takot asin pagkalibog, asin naanggot nin sarong dakulang kaanggotan.
28 Sinabihan siya ni Nadan, 'Nahiling mo, Mahal na Hade! ano an ginibo kan makaheherak na ini? alagad dai ka maanggot asin dai ka magmondo o magsakit, kundi magduman ka sa saimong harong asin magtukaw sa saimong trono, asin dadarahon ko si Haiqâr saimo na nakagapos asin nakadena nin mga kadena, asin papahaleon ko an saimong kaiwal saimo na mayong kapagalan.'
29 Asin an hade nagbalik sa saiyang trono, na naanggot manungod ki Haiqâr, asin mayong ginibo manungod saiya. Asin si Nadan nagduman ki Haiqâr asin nagsabi saiya, 'W'allah, O sakuyang tiyo! An hade tunay na nag-oogma saimo na may dakulang kaogmahan asin nagpapasalamat saimo sa paggibo kan saiyang ipinagboot saimo.
30 Asin ngonian siya nagsugo sako sa saimo na tanganing ika puwedeng magpahale kan mga soldados sa saindang mga trabaho asin magdulok ka sa saiya na an saimong mga kamot nakagapos sa saimong likod, asin an saimong mga bitis nakagapos, na tanganing an mga embahador ni Faraon puwedeng mahiling ini, asin tanganing an hade puwedeng magin kinakatakutan ninda asin kan saindang hade.'
31 Dangan nagsimbag si Haiqâr asin nagsabi, 'An pagdangog iyo an pagkuyog.' Asin sia tolos na nagtindog asin ginapos an saiyang mga kamot sa likod ni Jesus, asin ginapos an saiyang mga bitis.
32 Ipinag-iba siya ni Nadan sa pagduman sa hade. Asin kan si Haiqâr naglaog sa atubangan kan hade, nagduko siya sa atubangan niya sa daga, asin nagmawot nin kapangyarihan asin buhay na daing sagkod sa hade.
33 Dangan nagsabi an hade, 'O Haiqâr, an sakuyang Sekretaryo, an Gobernador kan sakuyang mga gibo, an sakuyang Kanselor, an namamahala kan sakuyang Estado, sabihi ako kun anong karatan an ginibo ko saimo na binalosan mo ako sa paagi kan pangit na gibo na ini.'
34 Dangan ipinahiling ninda saiya an mga surat na nakasurat saka may selyo. Asin kan mahiling ini ni Haiqâr, an saiyang mga tabay nagtatakig asin an saiyang dila nakabugkos tolos, asin siya dai nakapagtaram nin sarong tataramon huli sa takot; alagad ibinugtak niya an saiyang payo pasiring sa daga asin nagin nganga.
35 Asin kan mahiling ini kan hade, siya nakamate nin kasegurohan na an bagay gikan saiya, asin siya tolos-tolos na nagbuhat asin pinagbotan sinda na gadanon si Haiqâr, asin hampakon an saiyang liog nin espada sa luwas kan siyudad.
36 Dangan nagkurahaw si Nadan asin nagsabi, 'O Haiqâr, O blackface! ano an pakinabang mo sa saimong paghorop-horop o sa saimong kapangyarihan sa paggibo kan gibong ini sa hade?'
37 Siring an sabi kan para-istorya. Asin an pangaran kan espadahan iyo si Abu Samîk. Asin sinabihan siya kan hade, 'O paraespada! magtindog, magduman, putolon an liog ni Haiqâr sa pintoan kan saiyang harong, asin iapon an saiyang payo sa saiyang hawak nin sanggatos na maniko.'
38 Dangan nagluhod si Haiqâr sa atubangan kan hade, asin nagsabi, 'Mabuhay logod an sakong kagurangnan na hade sagkod pa man! asin kun ika nagmamawot na gadanon ako, tuguti na an saimong kamawotan mautob; asin ako nakakaaram na ako dae nagkasala, alagad an maraot na tawo dapat na magtao nin kwenta kan saiyang kadaendatahan; dawa siring, O kagurangnan kong hade! Nakikimaherak ako saimo asin sa saimong pakikikatood, tugotan mo an paraespada na itao an sakuyang hawak sa sakuyang mga oripon, tanganing ilubong ninda ako, asin tugutan an saimong oripon na magin saimong atang.'
39 Nagtindog an hade asin pinagbotan an paraspada na gibohon saiya an saiyang kamawotan.
40 Asin siya tulos na nagsugo sa saiyang mga surugoon na dakopon si Haiqâr asin an espadahan asin mag-iba saiya na huba tanganing sinda puwedeng makagadan saiya.
41 Asin kan si Haiqâr maaraman na siya gagadanon siya nagpadara sa saiyang agom, asin nagsabi saiya, 'Magluwas ka asin sabaton ako, asin tuguti na magkaigwa nin sangribong hoben na daraga, asin gubingan mo sinda nin mga gubing na lila asin seda tanganing sinda magtangis para sako bago ako magadan.
42 Asin mag-andam ka nin lamesa para sa espadahan asin para sa saiyang mga sorogoon. Asin maghalo nin dakol na arak, tanganing sinda makainom.'
43 Asin ginibo niya an gabos na ipinagboot saiya. Asin siya madonong, matali, asin mapagmansay. Asin pinagsararo niya an gabos na posibleng kortesiya asin pag-adal.
44 Asin kan an hukbo kan hade asin an paraespada nag-abot na nakua ninda an lamesa na naka-areglo, asin an arak asin an mga maluhong pagkakan, asin sinda nagpoon na magkakan asin mag-inom sagkod na sinda nabuburat asin naburat.
45 Dangan kinua ni Haiqâr an espadahan na harayo sa grupo asin nagsabi, 'O Abu Samîk, dai mo daw aram na

kan si Sarhadum na hade, an ama ni Senacherib, boot kang gadanon, kinua taka asin itinago sa sarong lugar sagkod na nawara an kaanggotan kan hade asin hinagad ka niya?
46 Asin kan dinara taka sa atubangan nia, sia nag-ogma sa saimo: asin gñunian giromdoma an karahayan na ginibo ko saimo.
47 Asin ako nakakaaram na an hade magsosolsol saiya manungod sakuya asin maaanggot na may dakulang kaanggotan manungod sa sakuyang paggadan.
48 Nin huli ta ako dae nagkasala, asin ini mangyayari kunsoarin na ika magpresentar sako sa atubangan niya sa saiyang palasyo, ika makakasabat nin dakulang kapaladan, asin maaraman na si Nadan na akeng lalake kan sakuyang tugang na babae iyo an nagdaya sakuya asin naggibo kaining maraot na gibo sa sakuya, asin an hade magsosolsol sa paggadan sako; asin ngonian igwa na akong bodega sa hardin kan sakuyang harong, asin mayo nin siisay man na nakakaaram kaini.
49 Itago mo ako diyan sa kaaraman kan sakuyang agom. Asin igwa akong sarong oripon na nasa bilanggoan na maninigong gadanon.
50 Iluwas mo siya asin isulot mo siya kan sakuyang mga gubing, asin pagbotan mo an mga sorogoon kun sinda burat na gadanon siya. Dai ninda maaaraman kun siisay an saindang ginagadan.
51 Asin iapon an saiyang payo nin sanggatos na siko gikan sa saiyang hawak, asin itao an saiyang hawak sa sakuyang mga surugoon na tanganing saindang ilubong ini. Asin ika magkakaigwa nin dakulang kayamanan sa kaibahan ko.
52 Asin dangan ginibo kan espadahan an ipinagboot saiya ni Haiqâr, asin nagduman siya sa hade asin nagsabi saiya, 'Mabuhay logod an saimong payo sagkod pa man!'
53 Dangan an agom ni Haiqar nagbaba saiya sa tagoan kada semana kun ano an igo para saiya, asin mayo nin siisay man na nakakaaram kaini kundi siya sana.
54 Asin an istorya pinagbareta asin pinag-otro asin ipinalakop sa gabos na lugar kun pano si Haiqâr an Madonong ginadan asin nagadan, asin an gabos na mga tawo kan siyudad na idto nagmumundo para saiya.
55 Asin sinda naghibi asin nagsabi: 'Herak man saimo, O Haiqâr! asin para sa saimong pag-adal asin sa saimong paggalang! Kanigoan kamondoan manongod saimo asin manongod sa saimong kaaraman! Saen makukua an saro pang arog mo? asin saen magkakaigwa nin sarong tawo na intelihente, may inadalan, eksperto sa pamamahala na makakaagid saimo tanganing mapano niya an saimong lugar?'
56 Alagad an hade nagsosolsol manongod ki Haiqâr, asin an saiyang pagsosolsol dae man lamang nagin pakinabang saiya.
57 Dangan inapod niya si Nadan asin sinabihan siya, 'Lakaw asin iiba mo an saimong mga amigo asin gumibo nin pagmondo asin pagtangis para sa saimong tiyo na si Haiqâr, asin magmondo para saiya siring sa kaugalean, na nagtatao nin onra sa saiyang memorya.'
58 Alagad kan si Nadan, an mangmang, an ignorante, an matagas an puso, nagduman sa harong kan saiyang tiyo, siya dae nagtangis o nagmundo o nag-agrangay, kundi nagtiripon nin mga tawong daing puso asin pasaway asin nagpoon sa pagkakan asin pag-inom.
59 Asin si Nadan nagpoon na dakopon an mga surugoon na babae asin an mga oripon na pagsasadiri ni Haiqâr, asin ginapos sinda asin pinasakitan sinda asin pinapasakitan sinda nin makulog na paghampak.
60 Asin dai niya iginagalang an agom kan saiyang tiyo, siya na nagpadakula saiya siring sa saiyang sadireng aking lalake, kundi gusto niyang mahulog sa kasalan kaiba niya.
61 Alagad si Haiqâr pinagputol sa tagoan, asin nadangog niya an pagtatangis kan saiyang mga oripon asin kan saiyang mga kataraid, asin siya nag-omaw sa Pinakahalangkaw na Diyos, an Maheherakon, asin nagpasalamat, asin siya danay na namimibi asin nakikimaherak sa Pinakahalangkaw na Diyos .
62 Asin an espadahan minaabot sa panapanahon ki Haiqâr mantang siya yaon sa tahaw kan tagoan: asin si Haiqâr minadolok asin nakimaherak saiya. Asin rinanga niya ini asin nagmawot nin kaligtasan.
63 Asin kan an istorya naibareta sa ibang mga nasyon na si Haiqâr an Madonong ginadan, an gabos na mga hade nagmundo asin nag-ulog-ulog ki hadeng Senakerib, asin sinda nagmundo sa Haiqâr an parasolusyunan nin mga patood.

KAPITULO 4

"An mga Bugtong kan Sphinx." Ano talaga an nangyari ki Ahikar. An saiyang pagbalik.
1 Asin kan maseguro kan hade nin Egipto na ginadan si Haiqâr, tuminindog siya tulos asin nagsurat nin sarong surat ki hadeng Senakerib, na nagpapagirumdom saiya kan katoninongan asin kan salud asin kan kusog asin kan onra na samong minamawot para saimo, namomotan kong tugang, si hadeng Senakerib.
2 Ako nagmamawot na magtugdok nin sarong kastilyo sa pag-ultanan kan langit asin nin kinaban, asin ako nagmamawot na ika magpadara sakuya nin sarong madunong, listo na tawo gikan sa saimong sadire na magtugdok kaini para sakuya, asin magsimbag sakuya kan gabos kong mga kahapotan, asin na ako puwedeng magkaigwa kan mga buhis asin an mga buhis sa kostumbre nin Asiria sa laog nin tolong taon.’
3 Dangan tinatakan niya an surat dangan ipinadara ki Senakerib.
4 Kinua niya ini asin binasa ini asin itinao sa saiyang mga vizir asin sa mga noble kan saiyang kahadean, asin sinda nariribaraw asin nasusupog, asin siya naanggot na may dakulang kaanggotan, asin nagngangalas kun paano siya dapat na maghiro.
5 Dangan tinipon niya an mga gurang, an mga may inadalan, an mga madonong, an mga pilosopo, an mga parahula, an mga astrologo, asin an gabos na yaon sa saiyang daga, asin binasa sa sainda an surat asin sinabihan sinda, ‘Siisay sa saindo an boot magduman ka ki Faraon na hade nin Egipto asin simbagon mo siya kan saiyang mga hapot?'

6 Nagsimbag sinda, ‘Kagurangnan ming Hade! aram mo na mayo nin siisay man sa saimong kahadean na tatao kan mga kahaputan na ini apwera ki Haiqâr, an saimong visir asin sekretaryo.
7 Alagad para sa samo, mayo kaming kakayahan sa bagay na ini, apuwera sana kun si Nadan, na aki kan saiyang tugang na babae, huli ta siya an nagtukdo sa saiya kan gabos niyang kadunungan asin kaaraman saka kaaraman. Apoda mo siya saimo, tibaad mahubad niya an matagas na buhol na ini.'
8 Dangan inapod kan hade si Nadan asin sinabihan, Hilinga an surat na ini asin saboton mo kun ano an yaon diyan. Asin kan mabasa ini ni Nadan, nagsabi siya, ‘O kagurangnan ko! siisay an makakagibo nin kastilyo sa pag-ultanan kan langit asin daga?'
9 Asin kan madangog kan hade an tataramon ni Nadan siya nagmundo nin sarong dakulaon asin makuring kamondoan, asin nagbaba gikan sa saiyang trono asin nagtukaw sa mga abo, asin nagpoon na magtangis asin mag-agrangay para ki Haiqâr.
10 Nagsasabi, ‘O sakuyang kamondoan! O Haiqâr, na nakakaaram kan mga sekreto asin mga patigo! herak man sako saimo, O Haiqâr! O paratukdo kan sakong nasyon asin tagapamahala kan sakong kahadean, saen ko makukua an kapareho mo? O Haiqâr, O paratukdo kan sakuyang nasyon, saen ako maduman para saimo? herak man sako para saimo! paano taka linaglag! asin nagdangog ako sa orolay nin sarong lolong, ignorante na aking lalaki na mayong kaaraman, mayong relihiyon, mayong pagkalalaki.
11 Ah! asin giraray Ah para sa sadiri ko! siisay an makakatao saimo sako nin sarong beses sana, o makakadara sako nin tataramon na si Haiqâr buhay? asin itatao ko saiya an kabanga kan sakuyang kahadean.
12 Saen ini hale sako? Ah, Haiqâr! tagñaning mahiling taka nin sarong beses sana, tanganing mabasog ako sa paghiling saimo, asin sa pag-ogma sa saimo.
13 Ah! O an sakuyang kamunduan para saimo sagkod sa gabos na panahon! O Haiqâr, pano ko ika ginadan! asin dai ako nag-atraso sa saimong kaso sagkod na mahiling ko an katapusan kan bagay.'
14 Nagtatangis an hade aldaw-banggi. Ngonian kan mahiling kan espadahan an kaanggotan kan hade asin an saiyang kamunduan para ki Haiqâr, an saiyang puso naglumoy saiya,, asin siya nagrani sa saiyang atubangan asin nagsabi saiya:
15 ‘O kagurangnan ko! pagbotan mo an saimong mga sorogoon na putolon an sakong payo.' Dangan sinabi saiya kan hade: 'Herak man saimo, Abu Samîk, ano an saimong sala?'
16 Asin an espadahan nagsabi saiya, 'O sakuyang kagurangnan! an lambang oripon na naggigibo nin kontra sa tataramon kan saiyang kagurangnan ginagadan, asin ako naggibo nin kontra sa saimong pagboot.’
17 Dangan sinabihan siya kan hade. 'Herak man saimo, O Abu Samîk, sa ano an saimong ginibo na kontra sa sakuyang pagboot?'
18 Asin an espadahan nagsabi saiya, 'O kagurangnan ko! pinagbotan mo ako na gadanon si Haiqâr, asin aram ko na ika magsosolsol saimo manungod saiya, asin na siya pinagkasalaan, asin itinago ko siya sa sarong lugar, asin ginadan ko an saro sa saiyang mga uripon, asin siya ngonian ligtas na sa bubon, asin kun ika magboot sako dadarahon ko siya saimo.'
19 Asin an hade nagsabi saiya. 'Herak man saimo, O Abu Samîk! pig-olog-olog mo ako asin ako an saimong kagurangnan.'
20 Asin an espadahan nagsabi saiya, 'Dai, kundi sa buhay kan saimong payo, O sakuyang kagurangnan! Si Haiqâr ligtas asin buhay.'
21 Asin kan madangog kan hade an tataramon na iyan, siya nakamate nin kasegurohan sa bagay, asin an saiyang payo naglangoy, asin siya nadismayo sa kaogmahan, asin siya nagsugo sainda na darahon si Haiqâr.
22 Sinabihan niya an paraespada, ‘Mapagtitiwalaan na sorogoon! kun an saimong pagtaram totoo, boot kong payamanon ka, asin ilangkaw an saimong dignidad kisa sa gabos mong mga katood.'
23 Asin an espadahan naglakaw na nag-oogma sagkod na siya makaabot sa harong ni Haiqâr. Asin binuksan niya an pintoan kan tagoan, asin nagbaba asin nakua si Haiqâr na nakatukaw, na nag-oomaw sa Dios, asin nagpapasalamat sa Saiya.
24 Asin siya nagkurahaw saiya, na nagsasabi, 'O Haiqâr, ako nagdadara kan pinakadakulang kaogmahan, asin kaogmahan, asin kaogmahan!'
25 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'Ano an bareta, O Abu Samîk?' Asin isinaysay niya saiya an gabos dapit ki Faraon magpoon sa kapinunan sagkod sa katapusan. Dangan kinua niya ini asin nagduman sa hade.
26 Asin kan hilingon siya kan hade, nahiling niya na siya nasa kamugtakan nin kakulangan, asin na an saiyang buhok nagtalubo na siring sa mga layas na hayop asin an saiyang mga kuko siring sa mga kuko nin agila, asin na an saiyang hawak maati nin alpog, asin an kolor kan saiyang lalawgon nagbago asin nagkupas asin ngonyan garo abo na.
27 Asin kan mahiling siya kan hade siya nagmondo saiya asin nagtindog tulos asin kinugos siya asin hinadokan siya, asin nagtangis saiya asin nagsabi: 'Pag-omawon an Diyos! na nagdara saimo pabalik sakuya.'
28 Dangan rinanga niya siya saka rinanga. Asin hinuba niya an saiyang gubing, asin isinulot ini sa espadahan, asin nagin maboot saiya, asin tinawan siya nin dakulang kayamanan, asin pinahingalo si Haiqâr.
29 Dangan nagsabi si Haiqâr sa hade, ‘Mabuhay logod an sakong kagurangnan na hade sagkod pa man! Ini an mga gibo kan mga aki kan kinaban. Nagpadakula ako nin sarong poon nin palma tanganing masandigan ko ini, asin ini nagduko sa gilid, asin itinapok ako.
30 Alagad, O Kagurangnan ko! nin huli ta ako nagpahiling sa atubangan mo, dai ka pag-apihon! Asin an hade nagsabi sa saiya: ‘Pag-omawon an Dios, na nagpahiling saimo nin pagkaherak, asin nakaaram na ika pinagkasalaan, asin ilinigtas ka asin ilinigtas ka sa paggadan.
31 Alagad magduman ka sa mainit na kariguan, asin mag-ahit kan saimong payo, asin magputol kan saimong mga kuko, asin magbalyo kan saimong mga gubing, asin

mag-aling-aling sa laog nin kwarentang aldaw, na tanganing ika makapaggibo nin karahayan sa saimong sadire asin mapakarhay an saimong kamugtakan asin an kolor kan saimong lalawgon puwedeng magbalik saimo.'
32 Dangan hinuba kan hade an saiyang mamahalon na gubing, asin isinulot ini ki Haiqâr, asin si Haiqâr nagpasalamat sa Diyos asin nagduko sa hade, asin naghale sa saiyang erokan na maogma asin maogma, na nag-oomaw sa Pinakahalangkaw na Diyos.
33 Asin an mga tawo sa saiyang harong nag-orogma kaiba niya, asin an saiyang mga katood saka an gabos na nakadangog na si Jesus nabubuhay nag-ogma man.

KAPITULO 5

An letra kan "mga bugtong" ipinapahiling ki Ahikar. An mga aking lalaki sa mga agila. An enot na "eroplano" na pagsakay. Magduman sa Ehipto. Si Ahikar, bilang sarong tawong may kadunungan, igwa man nin pagmati nin katatawanan. (Bersikulo 27).
1 Asin siya naggibo siring sa ipinagboot saiya kan hade, asin nagpahingalo sa laog nin kwarentang aldaw.
2 Dangan isinulot niya an saiyang pinakamagayon na gubing, asin naglunad pasiring sa hade, kaiba an saiyang mga oripon sa likod niya saka sa atubangan niya, na nag-uugma asin nag-uugma.
3 Alagad kan maaraman ni Nadan na aking lalaki kan saiyang tugang na babae an nangyayari, natakot siya asin napangalas siya, asin dai niya aram kun ano an gigibohon.
4 Asin kan mahiling ini ni Haiqâr siya naglaog sa atubangan kan hade asin nagbati saiya, asin siya nagbalos kan pagbati, asin pinatukaw siya sa saiyang kataed, na nagsasabi saiya,
'O sakuyang namomotan na Haiqâr! hilingon mo ining mga surat na ipinadara samuya kan, hade nin Egipto, pagkatapos na madangog niya na ika ginadan.
5 Pinaanggot ninda kami asin dinaog ninda kami, asin dakul na tawo sa samong nasyon an nagdurulag pasiring sa Egipto huli sa takot sa mga buhis na ipinadara sa sato kan hade nin Egipto.
6 Dangan kinua ni Haiqâr an surat asin binasa ini asin nasabotan an laog kaini.
7 Dangan sinabi niya sa hade. 'Dai ka maanggot, O kagurangnan ko! Maduman ako sa Egipto, asin ibabalik ko ki Faraon an mga simbag, asin ipapahiling ko saiya an surat na ini, asin sisimbagon ko siya dapit sa mga buhis, asin papabalikon ko an gabos na nagdulag; asin papasopogon ko an saimong mga kaiwal sa tabang kan Kaharohalangkaweng Dios, asin para sa Kaogmahan kan saimong kahadean.'
8 Asin kan madangog kan hade an tataramon na ini gikan ki Haiqâr siya nag-orogma na may dakulang kaogmahan, asin an saiyang puso naghiwas asin siya nagpahiling saiya nin pabor.
9 Asin si Haiqâr nagsabi sa hade: 'Tawan mo ako nin atraso nin kwarentang aldaw tanganing pag-isipan ko an hapot na ini asin pamahalaan ini.' Asin ini tinogotan kan hade.
10 Asin si Haiqâr nagduman sa saiyang erokan, asin pinagbotan niya an mga paraayam na magdakop nin duwang ogbon na agila para saiya, asin dinakop ninda sinda asin dinara sa saiya: asin pinagbotan niya an mga parahabol nin lubid na maghabol nin duwang lubid nin gapas para saiya, an lambang saro sainda duwang ribong maniko an laba, asin ipinadara niya an mga panday asin pinagbotan sinda na gumibo nin duwang darakulang kahon, asin ginibo ninda ini.
11 Dangan nagkua siya nin duwang saradit na aking lalaki, asin aroaldaw siyang nag-aatang nin mga kordero asin nagpapakakan sa mga agila saka mga aking lalaki, asin pinapasakay an mga aking lalaki sa likod kan mga agila, asin binugkos niya sinda nin marigon na buhol, asin ginapos an lubid sa mga bitis kan mga agila, asin pabayaan sindang maglayog paitaas nin dikit-dikit aroaldaw, sa distansya na sampulong maniko, sagkod na sinda magin sanay asin na-edukar kaini; asin sinda nag-itaas sa bilog na kahalabaan kan lubid sagkod na sinda nakaabot sa kalangitan; an mga aking lalaki na nakatindog sa saindang mga likod. Dangan dinara niya sinda sa saiya.
12 Asin kan mahiling ni Haiqâr na an saiyang kamawotan nautob na siya nagboot sa mga aking lalaki na kun sinda dadarahon sa itaas pasiring sa langit sinda dapat na magkurahaw, na nagsasabi:
13 'Darahan mo kami nin dalipay saka gapo tanganing makapagtugdok kami nin sarong kastilyo para ki Hadeng Faraon, huli ta mayo kaming ginigibo.'
14 Asin si Haiqâr dai nanggad natapos sa pagsasanay sainda asin pag-ehersisyo sainda sagkod na sinda nakaabot sa pinakahalangkaw na posibleng punto (nin kakayahan).
15 Dangan binayaan niya sinda asin nagduman sa hade asin sinabihan, ‘Kagurangnan ko! an trabaho tapos na sosog sa saimong kamawotan. Magtindog ka kaiba ko tanganing ipahiling ko saimo an ngangalasan.'
16 Kaya an hade nagtindog asin nagtukaw kaiba ni Haiqâr asin nagduman sa sarong mahiwas na lugar asin nagsugo na darahon an mga agila asin an mga aking lalaki, asin ginapos sinda ni Haiqâr asin pinabayaan sinda sa eroplano sa bilog na laba kan mga lubid, asin sinda nagpoon na magkurahaw siring sa tinukduan niya sinda. Dangan dinara niya sinda sa saiya asin ibinugtak sa saindang mga namumugtakan.
17 Asin an hade asin an mga kairiba niya nagngalas nin dakulang pagngalas: asin an hade hinadokan si Haiqâr sa pag-oltanan kan saiyang mga mata asin sinabihan siya, 'Lakaw sa katoninongan, O sakuyang namomotan! O kapalangkawan kan sakuyang kahadean! pasiring sa Egipto asin simbagon an mga hapot ni Faraon asin daogon siya sa kosog kan Kahorohalangkaweng Dios.’
18 Dangan siya nagpaaram saiya, asin dinara an saiyang mga tropa asin an saiyang hukbo asin an mga hoben na lalaki asin an mga agila, asin nagpasiring sa mga erokan nin Ehipto; asin kan siya nakaabot na, siya nagbirik pasiring sa nasyon kan hade.
19 Asin kan maaraman kan mga tawo sa Egipto na si Senakerib nagsugo nin sarong tawo kan saiyang Pribadong Konseho tanganing makipag-olay ki Faraon

asin tanganing simbagon an saiyang mga hapot, dinara ninda an bareta ki Hadeng Faraon, asin nagsugo sia nin sarong grupo kan saiyang mga Pribadong Konsehal tanganing darahon sia sa atubangan nia .

20 Asin nagdolok siya asin naglaog sa atubang ni Faraon, asin nagduko sa saiya siring sa maninigong gibohon sa mga hade.

21 Asin sinabi niya sa saiya: ‘O kagurangnan kong hadi! An hadeng Senakerib nag-oomaw saimo na may dakulang katoninongan asin kapangyarihan, patin onra.

22 Asin sinugo niya ako, na saro sa saiyang mga oripon, tanganing masimbag ko saimo an saimong mga hapot, asin maotob ko an gabos mong kamawotan: huli ta nagsugo ka tanganing maghanap sa sakuyang kagurangnan na hade nin sarong tawo na magtutugdok saimo nin sarong kastilyo sa pag-ultanan kan langit asin daga.

23 Asin ako sa tabang kan Pinakahalangkaw na Dios asin kan saimong nobleng pabor asin kan kapangyarihan kan sakuyang kagurangnan na hade iyo an magtutugdok kaini para saimo siring sa saimong kamawotan.

24 Alagad, O kagurangnan kong hade! kun ano an sinabi mo digdi manungod sa mga buwis kan Ehipto sa laog nin tolong taon--ngonyan an estabilidad nin sarong kahadean iyo an estriktong hustisya, asin kun ika manggana asin an sakuyang kamot mayo nin kakayahan sa pagsimbag saimo, dangan an sakuyang kagurangnan na hade ipapadara saimo an mga buwis na saimong nasambit.

25 Asin kun ako makakasimbag saimo sa saimong mga kahaputan, ini magtatada para saimo na ipadara an ano man na saimong sinabi sa sakuyang kagurangnan na hade.'

26 Kan madangog ni Faraon an tataramon na ini, nagngalas siya asin napangalas huli sa katalingkasan kan saiyang dila asin sa magayon na pagtaram niya.

27 Nagsimbag si Hadeng Faraon, ‘Tawo! ano an ngaran mo?' Asin siya nagsabi, 'An saimong surugoon iyo si Abiqâm, asin ako sarong sadit na hulmigas kan mga hulmigas ni hadeng Senakerib.'

28 Asin sinabihan siya ni Faraon, 'Mayo daw nin mas halangkaw an dignidad kan saimong kagurangnan, kaya pinadarahan niya ako nin sarong sadit na tanga tanganing magsimbag sako asin makipag-olay sako?'

29 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'O sakuyang kagurangnan na hade! Nagmamawot ako sa Dios na Kaharohalangkawe na maotob ko an nasa isip mo, huli ta an Dios yaon sa mga maluya tanganing Ribarawon Niya an mga makosog.'

30 Dangan si Faraon nagboot na sinda mag-andam nin istaran para ki Abiqâm asin tawan siya nin kakanon, karne, asin inomon, asin gabos na saiyang kaipuhan.

31 Asin kan ini matapos na, pakalihis nin tulong aldaw si Faraon nagsulot kan saiyang sadire nin purpura asin pula asin nagtukaw sa saiyang trono, asin an gabos niyang mga vizir asin an mga magnate kan saiyang kahadean nagtitindog na an saindang mga kamot nakakrus, an saindang mga bitis harani sa lambang saro, asin an saindang mga payo nakaduko.

32 Asin si Faraon nagpadara sa pagkua ki Abiqâm, asin kan siya iatubang saiya, siya nagduko sa atubangan niya, asin hinadokan an daga sa atubangan niya.

33 Nagsabi saiya si Hadeng Faraon, ‘O Abiqâm, siisay ako? asin an mga noble kan sakuyang kahadean, kiisay sinda kaagid?'

34 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'O sakuyang kagurangnan na paryente ako ika arog kan idolong si Bel, asin an mga noble kan saimong kahadean arog kan saiyang mga surugoon.'

35 Sinabihan niya siya, Lakaw, asin magbalik ka digdi saaga. Kaya nagduman si Haiqâr siring sa ipinagboot saiya ni hadeng Faraon.

36 Asin sa pagkasunod na aldaw si Haiqâr nagduman sa atubangan ni Faraon, asin nagduko, asin nagtindog sa atubangan kan hade. Asin si Faraon nakagubing nin pulang kolor, asin an mga noble nakagubing nin puti.

37 Asin an Faraon nagsabi saiya 'O Abiqâm, siisay ako? asin an mga noble kan sakuyang kahadean, kiisay sinda kaagid?'

38 Asin si Abiqâm nagsabi saiya, 'O kagurangnan ko! ika siring sa saldang, asin an saimong mga surugoon siring sa mga sinag kaiyan.’ Asin sinabihan siya ni Faraon, ‘Magduman ka sa saimong erokan, asin magdigdi ka sa sa aga.’

39 Dangan si Faraon nagsugo sa saiyang Korte na magsulot nin purong puti, asin si Faraon naggugubing na arog sainda asin nagtukaw sa saiyang trono, asin siya nagsugo sainda na kuanon si Haiqâr. Asin sia naglaog asin nagtukaw sa atubangan nia.

40 Sinabihan siya ni Faraon, ‘Abiqâm, siisay ako? asin an sakong mga noble, kiisay sinda nakakaagid?'

41 Asin si Abiqâm nagsabi saiya, 'O kagurangnan ko! ika arog kan bulan, asin an saimong mga noble arog kan mga planeta asin mga bitoon.' Asin sinabihan siya ni Faraon, ‘Lakaw, asin sa aga yaon ka digdi.’

42 Dangan pinagbotan ni Faraon an saiyang mga surugoon na magsulot nin mga gubing na may manlaen-laen na kolor, asin si Faraon nagsulot nin pulang pelus na gubing, asin nagtukaw sa saiyang trono, asin pinagbotan sinda na kuanon si Abiqâm. Asin sia naglaog asin nagduko sa atubangan nia.

43 Asin siya nagsabi, 'O Abiqâm, siisay ako? asin an sakong mga hukbo, kiisay sinda nakakaagid?' Asin nagsabi siya, ‘O kagurangnan ko! ika arog kan bulan nin Abril, asin an saimong mga hukbo arog kan mga burak kaini.'

44 Asin kan madangog ini kan hade siya nag-ogma sa dakulang kaogmahan asin nagsabi, 'O Abiqâm! kan enot na pagkakataon ikinomparar mo ako sa dios-dios na si Bel, asin an sakuyang mga noble sa saiyang mga sorogoon.

45 Asin sa ikaduwang pagkakataon saimong pinagkumpara ako sa saldang, asin an sakuyang mga noble sa mga sinag kan saldang.

46 Asin sa ikatulong pagkakataon saimong pinagkumpara ako sa bulan, asin an sakuyang mga noble sa mga planeta asin mga bitoon.

47 Asin sa ikaapat na pagkakataon saimong pinagkumpara ako sa bulan nin Abril, asin an sakuyang

mga noble sa mga burak kaini. Alagad ngonyan, O Abiqâm! sabihan mo ako, kagurangnan mo, hadeng Senakerib, siisay an kaagid niya? asin an saiyang mga noble, kiisay sinda kaagid?'
48 Asin si Haiqâr nagkurahaw sa sarong makusog na boses asin nagsabi: 'Magin harayo sa sakuya na magsambit kan sakuyang kagurangnan na hade asin ika nakatukaw sa saimong trono. Alagad tumindog ka tanganing masabi ko saimo kun siisay an kaagid kan sakuyang kagurangnan na hade asin kun siisay an kaagid kan saiyang mga noble.'
49 Asin si Faraon naribong huli sa katalingkasan kan saiyang dila asin sa saiyang kaisogan sa pagsimbag. Dangan nagtindog si Faraon sa saiyang trono, asin nagtindog sa atubangan ni Haiqâr, asin nagsabi saiya, 'Sabihi ako ngonyan, tanganing maaraman ko kun siisay an kaagid kan saimong kagurangnan na hade, asin an saiyang mga noble, kun siisay sinda kaagid.'
50 Asin si Haiqâr nagsabi saiya: 'An sakuyang kagurangnan iyo an Diyos nin langit, asin an saiyang mga noble iyo an mga kikilat asin an mga daguldol, asin kun siya nagmamawot an mga doros minahuyop asin an uran minabagsak.
51 Asin siya nagsugo sa daguldol, asin ini nagliliwanag asin nag-uuran, asin siya nagpugol sa saldang, asin ini dae nagtatao kan saiyang liwanag, asin an bulan asin an mga bitoon, asin sinda dae naglilibot.
52 Asin pinagbotan niya an bagyo, asin ini minahuyop asin an uran minabagsak asin ini nagtitimaktimakan sa Abril asin rinaot an mga burak asin mga harong kaini.'
53 Asin kan madangog ni Faraon an tataramon na ini, napangalas siya asin naanggot na may dakulang kaanggotan, asin nagsabi saiya: 'O tawo! sabihon mo sako an totoo, asin ipaaram mo sako kun siisay ka talaga.'
54 Asin sinabihan siya kan katotoohan. 'Ako si Haiqâr an eskriba, an pinakadakula sa mga Pribadong Konsehal ni hadeng Senakerib, asin ako an saiyang visir asin an Gobernador kan saiyang kahadean, asin an saiyang Kanselor.'
55 Sinabihan niya siya, Totoo an sinabi mo sa tataramon na ini. Alagad nadangog mi si Haiqâr, na ginadan siya ni hadeng Senakerib, alagad garo baga buhay ka asin marahay.'
56 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'Iyo, iyo man nanggad, alagad pag-omaw sa Dios, na nakakaaram kun ano an natatago, nin huli ta an sakuyang kagurangnan na hade nagboot na ako gadanon, asin siya nagtubod sa tataramon kan mga tawong parapakaraot, alagad an Kagurangnan nagligtas ako, asin paladan an nagtitiwala sa Saiya.'
57 Asin si Faraon nagsabi ki Haiqâr, 'Lakaw, asin sa aga yaon ka digdi, asin sabihan mo ako nin sarong tataramon na dai ko pa nadangog gikan sa sakuyang mga noble o sa mga tawo kan sakuyang kahadean asin sakuyang nasyon.'

KAPITULO 6

An daya nagin mapanggana. Sinimbag ni Ahikar an lambang hapot ni Faraon. An mga aking lalaki sa mga agila iyo an kulminasyon kan aldaw. An kadonongan, na bihirang marhay na manonompongan sa suanoy na Kasuratan, ihinayag sa Bersikulo 34-45.
1 Asin si Haiqâr nagduman sa saiyang erokan, asin nagsurat nin sarong surat, na nagsasabi kaini:
2 Hale ki Senakerib na hade nin Asiria. asin an Nineve ki Faraon na hade nin Egipto.
3 'An katoninongan mapasaindo, O tugang ko! asin an samong ipinapaaram saimo sa paagi kaini iyo na an sarong tugang na lalaki nangangaipo kan saiyang tugang na lalaki, asin mga hade kan lambang saro, asin an sakuyang paglaom gikan saimo iyo na ika magpapautang sako nin siyam na gatos na talento nin bulawan, nin huli ta kaipuhan ko ini para sa pagkakan kan an nagkapira sa mga soldados, na, ako puwedeng maggastos kaini sa sainda. Asin pakalihis nin kadikit na panahon ipapadara ko ini saimo.'
4 Dangan tiniklop niya an surat dangan itinao sa hade kan sunod na aldaw.
5 Kan mahiling niya ini, napangalas siya asin nagsabi, Sa totoo lang, dai pa ako nakadangog nin arog kaining tataramon sa kiisay man.
6 Dangan sinabihan siya ni Haiqâr, 'Totoo na ini sarong utang na utang mo sa sakuyang kagurangnan na hade.'
7 Asin inako ini ni Faraon, na nagsasabi, 'O Haiqâr, ini iyo an arog mo na honesto sa paglingkod sa mga hade.
8 Pag-omawon an Dios na iyo an naghimo saimo na perpekto sa kadunungan asin nag-adorno saimo nin pilosopiya asin kaaraman.
9 Asin ngonian, O Haiqâr, yaon pa an samong minamawot saimo, na ika magtugdok bilang sarong kastilyo sa pag-ultanan kan langit asin daga.'
10 Dangan nagsabi si Haiqâr, 'An pagdangog iyo an pagkuyog. Itutugdok ko saimo an sarong kastilyo sosog sa saimong kagustuhan asin pagpili; alagad, O sakuyang kagurangnan, ako nag-aandam sa samo nin apog asin gapo asin dalipay asin mga trabahador, asin igwa ako nin mga ekspertong paratogdok na magtutugdok para saimo siring sa saimong kamawotan.'
11 Asin an hade nag-andam kan gabos na idto para saiya, asin sinda nagduman sa sarong mahiwas na lugar; asin si Haiqâr asin an saiyang mga aking lalaki nag-abot duman, asin dinara niya an mga agila asin an mga hoben na lalaki kaiba niya; asin an hade asin an gabos niyang mga noble nagduman asin an bilog na siyudad nagtiripon, tanganing mahiling ninda kun ano an gigibohon ni Haiqâr.
12 Dangan pinaluwas ni Haiqâr an mga agila sa mga kahon, asin ginapos an mga hoben na lalaki sa saindang mga likod, asin ginapos an mga lubid sa mga bitis kan mga agila, asin pinabayaan sindang magduman sa aire. Asin sinda naglayog paitaas, sagkod na sinda nagdanay sa pag-ultanan kan langit asin daga.
13 Asin nagkurahaw an mga aking lalaki, na nagsasabi, 'Magdara kamo nin mga ladrilyo, magdara kamo nin

dalipay, tanganing maitugdok mi an kastilyo kan hade, huli ta kami nagtitindog na mayong ginigibo!'
14 Asin an kadaklan napangalas asin nariribaraw, asin sinda nagngalas. Asin an hade asin an saiyang mga noble nagngalas.
15 Asin si Haiqâr asin an saiyang mga surugoon nagpoon na bugbugon an mga trabahador, asin sinda nagkurahaw para sa mga tropa kan hade, na nagsasabi sa sainda, 'Darahon nindo sa mga ekspertong trabahador an saindang gusto asin dai nindo sinda pag-olangon sa saindang trabaho.'
16 Sinabihan siya kan hade, 'Nabubuang ka; siisay an makakadara nin ano man na bagay sagkod sa distansyang iyan?'
17 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'O kagurangnan ko! paano kita makakagibo nin kastilyo sa aire? asin kun yaon digdi an sakuyang kagurangnan na hade, nakapagtugdok kuta siya nin nagkapirang kastilyo sa laog nin sarong aldaw.'
18 Asin sinabihan siya ni Faraon, 'Magduman ka, O Haiqâr, sa saimong istaran, asin magpahingalo ka, huli ta nag-untok na kami sa pagtugdok kan kastilyo, asin sa aga madigdi ka sakuya.'
19 Dangan nagduman si Haiqâr sa saiyang erokan asin kan sunod na aldaw nagpahiling siya sa atubangan ni Faraon. Asin sinabi ni Faraon, 'O Haiqâr, ano an bareta manungod sa kabayo kan saimong kagurangnan? huli ta kun siya mag-abot sa daga nin Asiria asin Ninive, asin an samong mga kabayo nakakadangog kan saiyang tingog, sinda nagbubuga kan saindang mga siyo.'
20 Asin kan madangog ni Haiqâr an tataramon na ini siya nagduman asin nagkua nin sarong pusa, asin ginapos siya asin nagpoon na hampakon siya nin sarong makusog na paglatigo sagkod na an mga Egipcio nakadangog kaini, asin sinda nagduman asin nagsabi sa hade manungod kaini.
21 Asin si Faraon nagpadara sa pagkua ki Haiqâr, asin nagsabi saiya, 'O Haiqâr, tadaw ta pighahampak mo nin siring asin binubugbog an lolong hayop na iyan?'
22 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, sakuyang kagurangnan na hade! totoo na siya nakagibo nin sarong maraot na gibo sakuya, asin maninigo sa pag-alog asin paghampak na ini, nin huli ta an sakuyang kagurangnan na hadeng Senakerib nagtao sako nin sarong marahayon na manok, asin siya igwa nin makusog na totoong boses asin nakakaaram kan mga oras kan aldaw asin kan banggi.
23 Asin an pusa nagmata ngonian mismong banggi asin pinutol an saiyang payo asin naghale, asin huli sa gibong ini, tinawan ko siya nin pag-alog.'
24 Asin sinabihan siya ni Faraon, 'O Haiqâr, nahihiling ko sa gabos na ini na ika naggugurang na asin nasa saimong pag-arang, huli ta sa pag-ultanan kan Ehipto asin Ninive igwa nin sesenta y otso parasang, asin paano siya nagduman ngonian mismong banggi asin nagputol an payo kan saimong titi asin magbalik?'
25 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'O kagurangnan ko! kun igwa nin siring na distansya sa pag-ultanan kan Egipto asin nin Nineve, paano an saimong mga kabayo makadadangog kan an kabayo kan sakuyang kagurangnan na hade nag-aaragrangay asin nagbuburak kan saindang mga siyo? asin paano makakaabot sa Egipto an tingog kan kabayo?'
26 Asin kan madangog ini ni Faraon, saiyang naaraman na si Haiqâr nagsimbag kan saiyang mga kahaputan.
27 Asin si Faraon nagsabi, 'O Haiqâr, gusto kong gibohan mo ako nin mga lubid hale sa baybay sa dagat.'
28 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, "O sakuyang kagurangnan na hade! pagbotan mo sinda na magdara sako nin sarong lubid hale sa kaban tanganing makagibo ako nin arog kaiyan.'
29 Dangan si Haiqâr nagduman sa likod kan harong, asin nagbutas nin mga labot sa magaspang na baybayon kan dagat, asin nagkua nin sarong dakop nin baybay sa saiyang kamot, baybay sa dagat, asin kan magsirang an saldang, asin naglaog sa mga labot, siya naglakop an baybay sa saldang sagkod na ini nagin garo baga hinabol na garo mga lubid.
30 Asin si Haiqâr nagsabi, 'Sugotan mo an saimong mga surugoon na kuanon an mga lubid na ini, asin kun nuarin mo ini gusto, ako maghahabol saimo nin arog kaini.'
31 Asin si Faraon nagsabi, 'O Haiqâr, igwa kaming gapong gilingan digdi asin ini nabari asin gusto kong tahion mo ini.'
32 Dangan hiniling ini ni Haiqâr, asin nakakua nin saro pang gapo.
33 Asin sinabi niya ki Faraon 'O kagurangnan ko! Ako sarong dayuhan: asin mayo akong kasangkapan sa pagtahi.
34 Alagad boot kong pagbotan mo an saimong maimbod na mga paragibo nin sapatos na magputol nin mga awl gikan sa gapong ini, tanganing matahi ko an gapong gilingan na iyan.'
35 Dangan nagngisi si Faraon asin an gabos niyang opisyal. Asin siya nagsabi, 'Pag-omawon an Kaharohalangkaweng Dios, na nagtao saimo kan kaisipan asin kaaraman na ini.'
36 Asin kan mahiling ni Faraon na dinaog siya ni Haiqâr, asin ibinalik saiya an saiyang mga simbag, tulos siyang nagin maogma, asin pinagbotan sinda na magkolekta para saiya nin tulong taon na buwis, asin darahon sinda ki Haiqâr.
37 Asin saiyang hinuba an saiyang mga gubing asin isinulot sinda ki Haiqâr, asin sa saiyang mga suldados, asin sa saiyang mga surugoon, asin pinagtao saiya an mga gastos sa saiyang pagbaklay.
38 Asin sinabihan siya, 'Lakaw sa katoninongan, O kosog kan saiyang kagurangnan asin orgulyo kan saiyang mga Doktor! igwa nin siisay man sa mga Sultan na arog mo? itao mo an sakuyang pangungumusta sa saimong kagurangnan na si Hadeng Senakerib, asin sabihon mo saiya kun pano mi siya pinadarahan nin mga regalo, huli ta an mga hade kontento na sa kadikit.'
39 Dangan nagtindog si Haiqâr, asin hinadukan an mga kamot ni hadeng Faraon asin hinadukan an daga sa atubangan niya, asin nagmawot saiya nin kusog asin pagpapadagos, asin abundansia sa saiyang kayamanan, asin nagsabi saiya, 'O kagurangnan ko! Nagmamawot ako saimo na mayo ni saro sa samong mga kahimanwa an magdanay sa Egipto.'

40 Asin si Faraon nagtindog asin nagpadara nin mga parabalangibog tanganing ibalangibog sa mga tinampo nin Ehipto na dae ni saro sa mga katawohan nin Asiria o nin Ninive an magdadanay sa kadagaan nin Ehipto, kundi na sinda dapat na mag-iba ki Haiqâr.
41 Dangan si Haiqâr nagduman asin nagpaaram ki hadeng Faraon, asin naglakaw, na naghahanap kan kadagaan nin Asiria asin nin Ninive; asin igwa siya nin nagkapirang kayamanan asin dakul na kayamanan.
42 Asin kan makaabot ki hadeng Senakerib an bareta na maabot na si Haiqâr, nagluwas siya tanganing sabaton siya asin nag-ogma nin labi-labi saiya na may dakulang kaogmahan asin kinugos siya asin hinadokan siya asin sinabihan siya, 'Maogmang pag-abot sa harong: O paryentes! an sakuyang tugang na si Haiqâr, an kusog kan sakuyang kahadean, asin an orgulyo kan sakuyang kahadean.
43 Maghagad ka kun ano an boot mong makua sakuya, dawa ngani ika nagmamawot kan kabanga kan sakuyang kahadean asin kan sakuyang mga pagsadiri.'
44 Dangan sinabihan siya ni Haiqâr, 'O kagurangnan kong hade, mabuhay ka sagkod pa man! Magpahiling ka nin pabor, O kagurangnan kong hade! ki Abu Samîk bilang lugar ko, huli ta an sakuyang buhay yaon sa mga kamot nin Diyos asin sa saiya.'
45 Dangan nagsabi si Hadeng Senakerib, ‘Mapasaimo an onra, O namomotan kong Haiqâr! Gigibohon ko an istasyon ni Abu Samîk an espadahan na mas halangkaw kisa sa gabos kong Privy Councillors asin mga paborito ko.'
46 Dangan nagpoon na hapoton siya kan hade kun ano an nagin kamugtakan niya ki Faraon poon kan siya mag-abot sagkod na maghale siya sa atubangan niya, asin kun paano niya sinimbag an gabos niyang hapot, asin kun paano siya nag-ako kan mga buhis sa saiya, saka kan mga pagbabago nin mga gubing asin kan mga regalo.
47 Asin si Senakerib na hade nag-ogma sa dakulang kaogmahan, asin nagsabi ki Haiqâr, 'Kuanon mo an boot mong makua sa buhis na ini, huli ta ini gabos nasa laog kan saimong kamot.'
48 Asin si Haiqâr mid: 'Mabuhay logod an hade sagkod pa man! Mayo akong minamawot kundi an kaligtasan kan sakuyang kagurangnan na hade asin an pagpapadagos kan saiyang kadakulaan.
49 O kagurangnan ko! ano an magigibo ko sa kayamanan asin mga kaagid kaini? alagad kun ika magpahiling sako nin pabor, itao mo sako si Nadan, an aking lalaki kan sakuyang tugang na babae, tanganing balosan ko siya kan saiyang ginibo sako, asin itao mo sako an saiyang dugo asin ibilang akong daing sala kaini.'
50 Nagsimbag si Hadeng Senakerib, Dakopon mo siya, itinatao ko na siya saimo. Asin kinua ni Haiqâr si Nadan, an aking lalaki kan saiyang tugang na babae, asin ginapos an saiyang mga kamot nin mga kadena nin bakal, asin dinara siya sa saiyang erokan, asin nagbugtak nin magabat na gapos sa saiyang mga bitis, asin ginapos ini nin sarong mahigot na buko, asin pagkatapos na gaposon siya nin siring, itinapok niya siya sa sarong madiklom na kuarto, sa kataed kan lugar na pinag-aadalan, asin ninombrahan si Nebu-hal bilang bantay sa saiya tanganing tawan siya nin tinapay saka dikit na tubig aroaldaw.

KAPITULO 7

An mga parabola ni Ahikar kun saen tinatapos niya an edukasyon kan saiyang mga pamangkin. Makangangalas na mga pagkakaagid. Inaapod ni Ahikar an aking lalaki nin magagayon na pangaran. Digdi natatapos an istorya ni Ahikar.
1 Asin sa kada paglaog o pagluwas ni Haiqâr, pigsusupog niya si Nadan, an aking lalaki kan saiyang tugang na babae, na nagsasabi saiya nin madunong:
2 ‘O Nadan, aki ko! Ginibo ko saimo an gabos na marahay asin maboot asin binalosan mo ako para kaiyan nin maraot asin maraot asin nin paggadan.
3 ‘O aki ko! sinasabi sa mga talinhaga: An dai naghihinanyog gamit an saiyang talinga, papadangogon ninda siya gamit an saiyang liog.'
4 Nagsimbag si Nadan, 'Ano ta naanggot ka sako?'
5 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'Huli ta pinadakula taka, asin tinukduan taka, asin tinawan taka nin onra asin paggalang asin ginibo kang dakula, asin pinadakula taka sa pinakamarahay na pag'ataman, asin pinatukaw taka sa sakuyang lugar tanganing ika an sakuyang tagapagmana sa kinaban, asin ginadan mo ako asin binalosan mo ako kan sakuyang kapahamakan.
6 Alagad an Kagurangnan nakaaram na ako pinagsalaan, asin Siya nagligtas sako gikan sa paninda na saimong pinagbugtak para sa sakuya, nin huli ta an Kagurangnan nagpapaomay kan mga pusong nabari asin nag-uulang sa mga maimon asin mga mapaabaw-abaw.
7 O aki ko! ika nagin para sakuya siring sa alakdan na kun ini minatama sa bronse, minatusok kaini.
8 O aki ko! ika arog kan gasela na nagkakakan kan mga ugat kan madder, asin ini nagdadagdag sako ngonian na aldaw asin sa aga sinda magtatago sinda sa sakong mga ugat."
9 O aki ko! ika an nakahiling sa saiyang kairiba na huba sa malipot na panahon nin tiglipot; asin nagkua siya nin malipot na tubig asin binuboan siya.
10 O aki ko! ika nagin siring sa sarong tawo na nagkua nin gapo, asin itinapok iyan sa langit tanganing gapoon an saiyang Kagurangnan. Asin an gapo dai nagtama, asin dai nakaabot nin igo an langkaw, kundi ini an nagin dahelan nin pagkakasala asin kasalan.
11 O aki ko! kun ika nagtaong onra sako asin iginagalang ako asin naghinanyog sa sakuyang mga tataramon ika kutana an sakuyang tagapagmana asin maghahade sa sakuyang mga kasakupan.
12 O aki ko! aram mo na kun an ikog kan ayam o kan baboy sampulong maniko an laba dai ini makakarani sa halaga kan kabayo dawa kun ini garo seda.
13 O aki ko! Naghona ako na ika an sakuyang tagapagmana sa sakuyang kagadanan; asin ika sa paagi kan saimong pag-imon asin kan saimong kahugakan nagmawot na gadanon ako. Alagad ilinigtas ako nin Kagurangnan sa saimong katusohan.

14 O aki ko! ika nagin sa sakuya siring sa sarong siod na ibinugtak sa ibabaw kan ati, asin nag-abot an sarong dignos asin nakua an siod na nakabugtak. Asin an dignos nagsabi sa siod, "Ano an ginigibo mo digdi?" Sabi kan siod, "Namimibi ako digdi sa Dios."
15 Asin an lark naghapot man kaini, "Ano an pidaso nin kahoy na saimong kapot?" Sabi kan siod, "Iyan sarong hoben na kahoy na roble na sakong sinasarigan sa oras nin pamibi."
16 Sabi kan lark: "Asin ano an bagay na yaon sa saimong nguso?" Sabi kan siod: "Iyan an tinapay asin mga kakanon na dara ko para sa gabos na nagugutom asin mga dukha na minarani sako."
17 Nagsabi an lark: "Ngonyan, puede daw akong magduman asin magkakan, huli ta ako nagugutom?" Asin an siod nagsabi saiya, "Madya." Asin an lark nagrani tanganing ini, magkakan.
18 Alagad nagbutwa an siod asin kinapotan an lark sa liog kaini.
19 Asin an lark nagsimbag asin nagsabi sa siod, "Kun iyan an saimong tinapay para sa mga nagugutom, an Dios dai nag-aako kan saimong mga limos asin kan saimong mga maboot na gibo."
20 Asin kun iyan an saimong pag-ayuno asin an saimong mga pamibi, an Dios dai nag-aako saimo ni kan saimong pag-ayuno ni kan saimong pamibi, asin an Dios dae magsasangkap kan marahay para saimo."
21 O aki ko! ika nagin sakuya (siring) sa sarong leon na nakipag-amigo sa sarong asno, asin an asno padagos na naglakaw sa atubangan kan leon sa laog nin sarong panahon; asin sarong aldaw an leon naglukso sa asno asin kinakan iyan.
22 O aki ko! nagin ka sa sakuya siring sa sarong gamgam sa trigo, huli ta mayo ining karahayan sa anoman, kundi rinaraot an trigo asin kinakagat iyan.
23 O aki ko! ika nagin siring sa sarong tawo na nagsabwag nin sampulong takad nin trigo, asin kan panahon na nin pag-ani, sia nagbuhat asin nag-ani kaiyan, asin tinipon iyan, asin pinagginik iyan, asin pinagpagalan iyan sagkod sa pinakahuri, asin iyan nagin sampulong mga sukol, asin an kagurangnan kaini nagsabi kaini: "O ika na tamad na bagay! dai ka nagdakula asin dai ka nag-urong."
24 O aki ko! ika nagin sa sakuya siring sa perdis na itinapok sa hikot, asin siya dae nakapagligtas kan saiyang sadire, alagad siya nag-apod sa mga perdigos, na tanganing saiyang iapon sinda kaiba niya sa hikot.
25 O aki ko! nagin ka sa sako siring sa ayam na malipot asin naglaog sa harong kan paragibo nin koron tanganing magpainit.
26 Asin kan mag-init na ini, nagpoon ining magtahol sa sainda, asin pinalayas ninda ini asin hinampak, tanganing dai sinda makagat.
27 O aki ko! ika nagin sakuya arog kan baboy na nagduman sa mainit na kariguan kaiba an mga tawong may kalidad, asin kan ini magluwas sa mainit na kariguan, ini nakahiling nin sarong maating labot asin ini nagbaba asin nag-alog-alog diyan.
28 O aki ko! ika nagin sakuya arog kan kanding na nag-iba sa mga kairiba kaini sa saindang dalan pasiring sa sakripisyo, asin dai kaini naligtas an saiyang sadiri.
29 O aki ko! an ayam na dai napapakakan sa saiyang pangangayam nagigin kakanon kan mga langaw.
30 O aki ko! an kamot na dai nagtatrabaho asin nag-aarado asin (na) maimot asin tuso puputulon sa saiyang abaga.
31 O aki ko! an mata na dai nahihiling an liwanag, an mga uwak puputulon iyan asin hahaleon iyan.
32 O aki ko! ika nagin sakuya siring sa sarong kahoy na an mga sanga saindang pinuputol, asin ini nagsabi sainda, "Kun an sarong bagay sakuya mayo sa saimong mga kamot, totoo na dai mo ako mapuputol."
33 O aki ko! ika arog kan pusa na saindang sinabihan: "Ipondo mo an paghabon sagkod na kami maggibo para saimo nin sarong kadena nin bulawan asin pakakanon ka nin asukar asin almendras."
34 Nagsimbag an babae, Dai ko nalilingawan an trabaho kan sakong ama asin kan sakong ina.
35 O aki ko! ika nagin arog kan halas na nakasakay sa sarong tunok na kahoy kan siya nasa tahaw nin sarong salog, asin an sarong lobo nakahiling sainda asin nagsabi, "Karaot sa ibabaw nin karatan, asin tugutan an mas maraot kisa sainda na magdirehir sainda pareho."
36 Asin an halas nagsabi sa lobo, An mga kordero asin mga kanding asin mga karnero na kinakan mo sa bilog mong buhay, ibabalik mo sinda sa saindang mga magurang asin sa saindang mga magurang o dai?
37 Nagsabi an lobo, "Dai." Asin an halas nagsabi saiya, "Sa hiling ko ika an pinakamaraot sa samo."
38 O aki ko! Pinakakan taka nin marahay na kakanon asin dai mo ako pinakakan nin mara na tinapay.
39 O aki ko! Tinawan taka nin tubig na may asukar tanganing. uminom asin marahay na syrup, asin dai mo ako tinawan nin tubig hale sa bobon tanganing inomon.
40 O aki ko! Ako an nagtukdo saimo, asin pinadakula taka, asin ika nagkalot nin sarong tagoan para sako asin itinago mo ako.
41 O aki ko! Pinadakula taka sa pinakamarahay na pagpadakula asin sinanay taka siring sa halangkaw na sedro; asin biniribid asin biniko mo ako.
42 O aki ko! ini an sakuyang paglaom mapanungod saimo na ika magtutugdok sako nin sarong kuta na kastilyo, na tanganing ako puwedeng matago gikan sa sakuyang mga kaiwal diyan, asin ika nagin para sakuya siring sa saro na naglulubong sa kairairaromi nin daga; alagad an Kagurangnan naherak sako asin ilinigtas ako sa saimong katusohan.
43 O aki ko! Nagmawot ako nin marahay saimo, asin binalosan mo ako nin karatan asin pagkaongis, asin ngonyan gusto kong luhaon an saimong mga mata, asin gibohon kang kakanon kan mga ayam, asin putolon an saimong dila, asin haleon an saimong payo sa tarom nin espada; asin balosan ka kan saimong makauuyam na mga gibo.'
44 Asin kan madangog ni Nadan an pagtaram na ini gikan sa saiyang tiyo na si Haiqâr, siya nagsabi: 'O sakuyang tiyo! atubangon mo ako uyon sa saimong kaaraman, asin patawadon mo ako kan sakuyang mga

kasalan, nin huli ta siisay an nagkakasala arog ko, o siisay an nagpapatawad arog mo?
45 Akoa ako, O sakong tiyo! Ngonian ako maglilingkod sa saimong harong, asin mag-aayos kan saimong mga kabayo asin mag-aayos kan mga odo kan saimong mga baka, asin mag-aataman kan saimong mga karnero, huli ta ako an maraot asin ika an matanos: ako an may sala asin ika an mapagpatawad.'
46 Asin si Haiqâr nagsabi saiya, 'O aki ko! ika arog kan kahoy na daing bunga sa gilid kan tubig, asin an kagurangnan kaini gustong putolon ini, asin ini nagsabi saiya, "Haleon mo ako sa ibang lugar, asin kun dai ako mamunga, putolon mo ako."
47 Asin an kagurangnan kaini nagsabi saiya, Mantang yaon ka sa gilid kan tubig, dai ka nagbunga, paano ka mamumunga kun yaon ka sa ibang lugar?
48 O aki ko! mas marahay an paggurang kan agila ki sa pagkahoben kan uwak.
49 O aki ko! sinabi ninda sa lobo, "Magrayo ka sa mga karnero ta tibaad makadanyar saimo an saindang alpog." Asin an lobo nagsabi, "An mga ati kan gatas kan karnero marahay para sa sakong mga mata."
50 O aki ko! pinaeskwela ninda an lobo tanganing makanuod siyang magbasa asin sinabi ninda saiya, "Sabihon mo si A, B." Sabi niya, "Kordero asin kanding sa sakuyang kampana".
51 O aki ko! ibinugtak ninda an asno sa lamesa asin siya natumba, asin nagpoon na magligid kan saiyang sadiri sa alpog asin an saro nagsabi, "Pabayaan siyang magligid kan saiyang sadiri, huli ta ini an saiyang naturalesa, dai siya magbabago."
52 O aki ko! an kasabihan nakumpirma na na nagdadalagan: "Kun ika mangangaki nin aking lalaki, apodon mo siyang saimong aki, asin kun ika magpadakula nin aking lalaki, apodon mo siyang saimong oripon."
53 O aki ko! an naggigibo nin marahay makakasabat nin marahay; asin siya na naggigibo nin maraot makakasabat nin maraot, nin huli ta an Kagurangnan minabalos sa sarong tawo na uyon sa sokol kan saiyang gibo.
54 O aki ko! ano pa an masasabi ko saimo kundi an mga tataramon na ini? nin huli ta an Kagurangnan nakakaaram kun ano an natatago, asin pamilyar sa mga misteryo asin mga sikreto.
55 Asin Siya an mabalos saimo asin maghuhukom, sa pag-ultanan ko asin saimo, asin babalosan ka uyon sa saimong desierto.',
56 Asin kan madangog ni Nadan an tataramon na idto gikan sa saiyang tiyo na si Haiqâr, siya tulos na naghubag asin nagin siring sa sarong pinaputok na pantog.
57 Asin an saiyang mga tabay naghubag asin an saiyang mga bitis asin an saiyang mga bitis asin an saiyang tagiliran, asin siya nagkabaraak asin an saiyang tulak nagkabaraak asin an saiyang mga bituka nagkawararak, asin siya nagadan, asin nagadan.
58 Asin an saiyang huring katapusan iyo an kapahamakan, asin siya nagpaduman sa impiyerno. Huli ta an nagkakalot nin kalot para sa saiyang tugang mahuhulog diyan; asin an nagbubugtak nin mga siod madadakop dian.
59 Ini an nangyari asin (kun ano) an samong nakua manungod sa osipon ni Haiqâr, asin an pag-omaw sa Diyos sagkod pa man. Amen, asin katoninongan.
60 An kronika na ini natapos sa tabang nin Dios, lugod Siya ilangkaw! Amen, Amen, Amen.